

**Biuro Planowania Przestrzennego i Planowania Inwestycji
w Skierniewicach**

96-100 Skierniewice, Pl. św. Floriana 9

tel. (46) 832 57 74

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

SPORZĄDZONA NA POTRZEBY

**MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA SKIERNIEWICE**

**- FRAGMENT MIASTA POŁOŻONY POMIĘDZY ULICĄ
JÓZEFA PONIATOWSKIEGO I RZEKĄ ŁUPIĄ**

Autor prognozy: Bogumiła Dąbrowska

Uprawniona do sporządzenia prognoz
na podstawie art. 74a ust.2. pkt 1 lit. b
i pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r.
o udostępnianiu informacji o środowisku i jego
ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie
środowiska oraz ocenach oddziaływania na
środowisko.

Opracowanie graficzne: Michał Ziębiński

Marzec 2019 r.

Spis treści

I. Informacje wstępne.....	3
1. Przedmiot opracowania	5
2. Cel i zakres opracowania	5
3. Lokalizacja obszaru opracowania, aktualne zagospodarowanie i użytkowanie	6
4. Materiały wejściowe wykorzystane przy sporządzeniu prognozy	6
5. Podstawowe przepisy prawne	7
6. Metoda zastosowana przy sporządzaniu prognozy	7
II. Rozpoznanie, charakterystyka stanu oraz funkcjonowania środowiska	8
1. Warunki morfologiczne i hipsometryczne	8
2. Budowa geologiczna i warunki gruntowe	9+
3. Warunki klimatyczne	10
4. Warunki hydrologiczne i hydrogeologiczne	12
5. Wody powierzchniowe	13
6. Wody podziemne	17
7. Warunki glebowe	19
8. Zasoby przyrodnicze, walory krajobrazowe i ich ochrona prawna	19
9. Różnorodność biologiczna	22
10. Surowce mineralne	22
11. Zabytki i obiekty o wartościach kulturowych	23
12. Zagrożenia środowiska i problemy jego ochrony	23
12.1. Powietrze atmosferyczne	24
12.2. Klimat akustyczny.....	25
III. Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	26
IV. Skutki dla środowiska wynikające z realizacji ustaleń planu miejscowego.....	28
V. Ocena rozwiązań zawartych w projekcie planu mających na celu zapobieganie, ograniczanie i kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	35
VI. Możliwości rozwiązań alternatywnych dla obszarów Natura 2000	36
VII. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień planu miejscowego oraz częstotliwość jej przeprowadzania	36
VIII. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	36
IX. Wnioski końcowe	38
LITERATURA	40

I. Informacje wstępne

Przedmiotem niniejszego opracowania jest Prognoza oddziaływania na środowisko wykonana w celu przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sporządzonego dla fragmentu miasta Skierniewice położonego pomiędzy ulicą Józefa Poniatowskiego i rzeką Łupią.

Z wnioskiem o zmianę planu zwrócili się właściciele działek o numerach ewidencyjnych 61 i 75 (obręb 7), którzy zainteresowani są zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w zakresie:

- zmiany maksymalnej wysokości budynku (do 9,0 od powierzchni chodnika, 11,0 m od najniższego wejścia do budynku),
- zmiany przebiegu linii rozgraniczającej pomiędzy terenem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej, a terenem rolnym w sposób, który włączy fragment ww. działki (wskazany na załączniku graficznym dołączonym do wniosku) w teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej. Wnioskodawczynie zamierza wybudować na tam budynek mieszkalny.

Przeprowadzone analizy zasadności sporządzenia zmiany planów wskazały na zasadność przystąpienia do ich zmiany. W związku z tym opracowaniem objęto obszar znajdujący się pomiędzy ulicą Józefa Poniatowskiego a rzeką Łupią, w obrębie którego znajdują się między innymi ww. działki.

O potrzebie sporządzenia planu zadecydowała Rada Miasta Skierniewice w uchwale Nr II/29/2018 z dnia 29 listopada 2018 r.

W obrębie obszaru opracowania funkcjonują dwa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- uchwalony uchwałą Rady Miasta Skierniewice Nr XXIX/91/04 z dnia 26 sierpnia 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - fragment miasta Skierniewice obejmujący rejon osiedla „Zadębie”,
- uchwalony uchwałą Rady Miasta Skierniewice Nr XLV/179/2017 z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - fragment miasta Skierniewice położony w sąsiedztwie ulic: Józefa Poniatowskiego i Romualda Traugutta.

Zgodnie z ustaleniami Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice – II edycja (uchwała Rady Miasta Skierniewice Nr XXIII/42/2016 z dnia 7 kwietnia 2016 r.) obszar opracowania stanowi fragment obszaru funkcjonalnego oznaczonego symbolem 167 Z oraz symbolem 169 MN. Pierwszy z nich to obszar o dominującej funkcji zieleni (zieleni urządzona, zieleni terenów otwartych, pełniących funkcje ekologiczne). Drugi ww. to obszar o dominującej funkcji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Zgodnie z ustaleniami Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice – II edycja (uchwała Rady Miasta Skierniewice Nr XXIII/42/2016 z dnia 7 kwietnia 2016 r.) obszar objęty analizą (obydwie działki) stanowi fragment obszaru funkcjonalnego oznaczonego symbolem 169 MN. Jest to obszar o dominującej funkcji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Kierunki oraz zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania obszaru funkcjonalnego o symbolu 169 MN

1. Podstawowe funkcje zabudowy i zagospodarowania terenów:

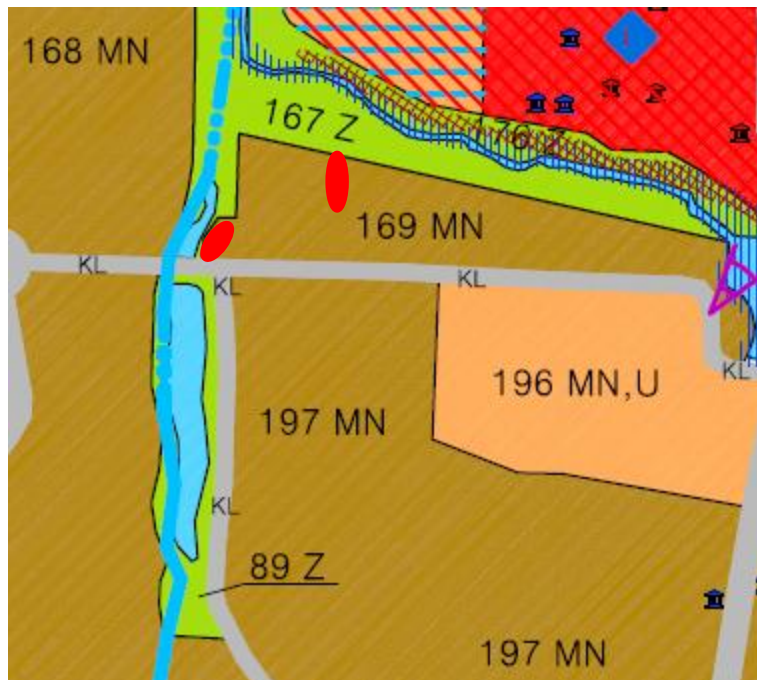
- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wraz z ulicami, dojazdami, zielenią ogólnodostępną, miejscami postojowymi dla samochodów, obiektami i urządzeniami infrastruktury technicznej, obiektami i urządzeniami rekreacji indywidualnej i osiedlowej.

2. Dopuszczalne funkcje zabudowy i zagospodarowania terenów:

- dopuszczalna zabudowa usługowa z zakresu obsługi ludności.

3. Zalecenia i preferencje w zagospodarowaniu terenów:

- zalecany układ zabudowy mieszkaniowej - budynki wolnostojące,
 - obiekty usługowe na samodzielnych działkach winny być lokalizowane przy ulicach, których parametry będą wystarczające by przejąć ruch generowany przez te obiekty i jednocześnie ulicach (odcinkach ulic) przebiegających poza wnętrzem zespołów zabudowy mieszkaniowej,
 - obiekty usługowe winny mieć formę i gabaryty dostosowane do charakteru zabudowy obszaru,
 - zaleca się ograniczenie w zabudowie jednorodzinnej powierzchni zabudowy budynkami niemieszkalnymi.
4. Zakazy, nakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów:
- wyklucza się realizację budynków mieszkalnych w układzie zabudowy szeregowej,
 - zakaz wykonywania w obrębie działki budowlanej więcej niż jednego budynku mieszkalnego,
 - w zagospodarowaniu obszaru który położone są w strefie „B” i „C” ochrony uzdrowiskowej, obowiązują ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych dot. lecznictwa uzdrowiskowego.
5. Parametry i wskaźniki urbanistyczne wymagane przy ustalaniu zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów.
- określa się następujące graniczne parametry i graniczne wielkości wskaźników odnoszących się do zabudowy i zagospodarowania terenów:
 - minimalna powierzchnia wydzielanej działki budowlanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - 700m²,
 - maksymalna wysokość budynków mieszkalnych i usługowych - dwie kondygnacje nadziemne, budynków pozostałych – jedna kondygnacja nadziemna,
 - udział powierzchni biologicznie czynnej w zabudowie jednorodzinnej – nie mniejszy niż 50% powierzchni działki budowlanej, w zabudowie usługowej – nie mniejszy niż 20% powierzchni działki budowlanej.

Rys. 1. Fragment kopii rysunku zmiany studium (kierunki rozwoju).
Orientacyjna lokalizacja analizowanych działek wskazana czerwonymi plamami.

Wniosek: zapisy Zmiany studium umożliwiają realizację zabudowy, w obrębie obszaru o symbolu 169 MN, zgodnie z wnioskami.

1. Przedmiot opracowania

Podstawą opracowania prognozy jest art. 51 ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. nr 199, poz. 1227). Prognoza stanowi załącznik do ww. projektu planu i stanowi realizację zapisów art. 17 pkt 4. ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. nr 80, poz. 717 z późniejszymi zmianami) w związku z art. 51. ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227).

Do każdego planu zagospodarowania przestrzennego sporządza się prognozę oddziaływania skutków ustaleń projektu planu na środowisko naturalne, uwzględniając ustalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta.

Projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko poddaje się opiniowaniu przez właściwe organy.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie został uzgodniony zgodnie z art. 53 ww. ustawy z właściwymi organami tzn.

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska (pismo znak: WOOS-411.158.2018.AJa.2 z dnia 17 grudnia 2018 r.),
- Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Skierniewicach (pismo znak: PSSE.ZNS.470.25 SO.18 z dnia 09.01.2019 r.

Ponadto organ opracowujący projekt dokumentu poprzez wyłożenie go do publicznego wglądu daje możliwość zapoznania się społeczeństwu z dokumentem planistycznym, a tym samym wniesienia uwag i wniosków do projektu planu.

Narzędziem dokumentem wspomagającym prognozę jest Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone dla obszaru położonego w sąsiedztwie ulic: Józefa Poniatowskiego i Romualda Traugutta, które stanowi podstawowe źródło informacji faktograficznej o środowisku, a w szczególności o tych jego cechach, które mają zasadniczy wpływ na rozwiązania planistyczne obszaru opracowania.

2. Cel i zakres opracowania

Celem prognozy jest określenie stanu funkcjonowania środowiska oraz wpływu i zakresu potencjalnych zmian w środowisku i warunków życia człowieka, jakie mogą nastąpić w wyniku ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz przedstawienie rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywny wpływ na środowisko, spowodowany realizacją ustaleń zawartych w planie.

Zgodnie z art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko stanowi element procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaganej dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Analiza przekształceń środowiska prowadzona równoległe z pracami planistycznymi, daje możliwość wpływu na ostateczny zakres ustaleń planu. Wszystkie zawarte w niej wnioski i zalecenia opierają się na zasadach logicznego wnioskowania i prawdopodobieństwa.

Prognoza oddziaływania na środowisko obejmuje kompleksową ocenę warunków biotycznych i abiotycznych środowiska naturalnego, przy uwzględnieniu jego aktualnego stanu i odporności na zmiany antropogeniczne oraz wpływu na środowisko sposobu użytkowania terenu, ponadto określa wpływ i zakres potencjalnych zmian i przedstawia rozwiązania eliminujące lub ograniczające negatywny wpływ na środowisko spowodowany realizacją ustaleń zawartych w planie.

3. Lokalizacja obszaru opracowania, aktualne zagospodarowanie i użytkowanie

Analizowane działki położone są przy ulicy J. Poniatowskiego. Zabudowa w obrębie tych działek, jak i pozostałych objętych analizą ulokowana jest w pasie przyulicznym tej ulicy.

Działka nr ew. 61, o pow. 0,78 ha poza zabudową mieszkaniową obejmuje skarpę i zbiornik wodny. Część działki nr ew. 71 poza zabudową mieszkaniową obejmuje uprawy przydomowe lub nieużytkowane grunty rolne z licznymi samosiewami drzew i krzewów.

Zabudowa przy ulicy J. Poniatowskiego pochodzi z różnych okresów czasowych – od budynków przedwojennych po budynki z II połowy XX w. po budynki nowe. Jednak większość budynków pochodzi z lat 70-80 ubiegłego stulecia i są to budynki mieszkalne jednorodzinne.

Powierzchnia obszaru opracowania wynosi ok. 10 ha.

Przeprowadzona analiza zasadności sporządzenia zmiany planów wskazała na zasadność przystąpienia do ich zmiany. W związku z tym opracowaniem objęto obszar znajdujący się pomiędzy ulicą Józefa Poniatowskiego a rzeką Łupią, w obrębie którego znajdują się między innymi ww. działki.

Dostępność komunikacyjną do poszczególnych nieruchomości objętych opracowaniem zapewnia ul. J. Poniatowskiego – droga kategorii powiatowej, klasy lokalnej oraz ul. R. Traugutta – droga kategorii gminnej, klasy dojazdowej.

Obszar projektu planu położony jest w strefie „C” ochrony uzdrowiskowej, gdzie obowiązują ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych dotyczących lecznictwa uzdrowiskowego oraz poza obszarami chronionymi w trybie przepisów ustawy o ochronie przyrody.

4. Materiały wyjściowe wykorzystane przy sporządzeniu prognozy

Niniejsza prognoza sporządzona została w oparciu o następujące materiały wyjściowe:

- uchwałę Nr II/29/2018 z dnia 29 listopada 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – fragment miasta Skierniewice położony pomiędzy ulicą Józefa Poniatowskiego i Romualda Traugutta.
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – fragment miasta Skierniewice położony w sąsiedztwie ulic: Józefa Poniatowskiego i Romualda Traugutta,
- Zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Skierniewice II edycja – Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXIII/42/2016 Rady Miasta Skierniewice z dnia 7 kwietnia 2016 r.,
- Opracowaniem ekofizjograficznym podstawowym sporządzonym do Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Skierniewice – II edycja (tekst opracowania wraz z planszami tematycznymi), 2016 r.,
- Opracowaniem ekofizjograficznym podstawowym sporządzonym dla obszaru położonego w sąsiedztwie ulic: Józefa Poniatowskiego i Romualda Traugutta,
- Programem Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Miasta Skierniewice na lata 2012-2016, z uwzględnieniem lat 2017-2020,
- obowiązującymi planami miejscowymi dla terenów otaczających obszar opracowania,
- powszechnie dostępnymi publikacjami o stanie środowiska terenu miasta i regionu (raporty odpowiednich służb państwowych),
- aktami i przepisami prawa dot. ochrony środowiska, ochrony przyrody w tym krajobrazu.

5. Podstawowe przepisy prawne

Podstawę prawną dla proponowanych w prognozie działań ochronnych stanowi obecnie ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) oraz ustawy szczegółowe i przepisy wykonawcze do podanych poniżej ustaw:

- Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska,
- Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody,
- Ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

6. Metoda zastosowana przy sporządzaniu prognozy

„Prognoza oddziaływania na środowisko” jest kameralnym opracowaniem autorskim, sporządzonym w oparciu o dostępne materiały tj. publikacje, dokumenty, raporty i inne opracowania.

Przyjęta w niniejszym dokumencie metoda opracowania, podyktowana była następującymi przesłankami:

- we wstępnym etapie prac nad planem, zapoznano się z opracowaniem ekofizjograficznym podstawowym sporządzonym dla obszaru położonego w sąsiedztwie ulic: J. Poniatowskiego i R. Traugutta,
- w prognozie przeprowadzono analizę porównawczą uwarunkowań ekofizjograficznych z przyjętymi w ustaleniach projektu planu regulacjami dotyczącymi ochrony środowiska,
- ramowy zakres prognozy określony został ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie został uzgodniony zgodnie z art. 53 ww. ustawy z właściwymi organami tzn. Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym,
- zakres opracowania określony został charakterem ustaleń planu oraz skalą rysunku planu.

Za wiodące zasady sporządzenia dokumentu prognozy uznano:

1. prognoza ma oceniać skutki wpływu ustaleń planu na środowisko, czyli określać wpływ wynikający z przeznaczenia terenów na określone rodzaje użytkowania oraz z określenia warunków zagospodarowania tych obszarów,
2. ustalenia planu dotyczą konkretnej rzeczywistości obejmującej środowisko o zróżnicowanej wartości (specyficznych dla tego miejsca cechach i wartościach) wraz z istniejącym zainwestowaniem i użytkowaniem, które na to środowisko oddziałuje negatywnie, stwarzając zagrożenia lub pozytywnie, stanowiąc szansę dla istniejących zasobów środowiska,
3. istota prognozy zawiera się w ocenie na ile ustalenia planu pozwolą na zachowanie istniejących wartości zasobów środowiska, na ile wzbogacą lub odtworzą obniżone lub zdegradowane wartości oraz w jakim stopniu ustalenia planu mogą spotęgować istniejące zagrożenia, mogą osłabić te zagrożenia lub stwarzają możliwość pojawienia się nowych szans dla ukształtowania, jakości środowiska,
4. prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki, jakie niesie za sobą realizacja ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, ekosystemy, krajobraz a także na ludzi i dobra materialne oraz dobra kultury.

II. Rozpoznanie, charakterystyka stanu oraz funkcjonowania środowiska.

Obszar pomiędzy ulicą Poniatowskiego, a rzeką Łupią charakteryzuje się ukształtowanym pasem zabudowy przyulicznej i terenem otwartym, niezabudowanym w sąsiedztwie rzeki Łupi. Niezabudowana część terenu stanowi obudowę ekologiczną rzeki. Taki stan zagospodarowania uwarunkowany jest ukształtowaniem terenu oraz budową geologiczną. Grunty w pobliżu rzeki Łupi zbudowane są z utworów akumulacji rzecznej - rozlewiskowej - piasków drobnych i pylastych oraz namulów przewarstwione torfami, które zaliczone są do gruntów słabonośnych nienadających się do bezpośredniego posadowienia budynków. Natomiast grunty przy ulicy Poniatowskiego to gliny piaszczyste i piaski gliniaste piaski drobne twardoplastyczne o korzystnych warunkach dla posadowienia budynków.

W odległości od 40 (w części wschodniej) do 80 -100 m (części środkowej i zachodniej) od ulicy Poniatowskiego teren wyraźnie obniża się w kierunku rzeki. W obrębie analizowanej działki wyraźny spadek w kierunku rzeki rozpoczyna się w odległości ok. 90 m. Fragment działki proponowany do zmiany przeznaczenia na cele zabudowy jest teren płaskim o korzystnych warunkach dla budownictwa.

Obszar opracowania znajduje się poza obszarami chronionymi w trybie przepisów ustawy o ochronie przyrody. W zasięgu ok. 8 km od obszaru w linii prostej w kierunku na wschód, w sąsiedztwie granicy administracyjnej miasta znajduje się Obszar Natura 2 000 pn. „Dolina Rawki” wchodzący w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej. Pozostałe obszary objęte ochroną prawną znajdują się na obrzeżach miasta w następujących odległościach od ww. obszaru:

- rezerwat przyrody pn. „Rawka” – ok. 8 km w kierunku na wschód,
- Bolimowski Park Krajobrazowy – ok. 5 km w linii prostej w kierunku na północ,
- Bolimowsko-Radziejowski Obszar Chronionego Krajobrazu z doliną Środkowej Rawki ok. 5 km w linii prostej w kierunku na północ,
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy pn. „Zwierzyniec Królewski” – ok. 2 km w linii prostej w kierunku na zachód.

Na terenie przedmiotowych działek i w ich sąsiedztwie nie występują obiekty objęte ochroną pomnikową.

Obszar położony jest w granicy strefy „C” ochrony uzdrowskiej (Uchwała Nr XL/76/2013 Rady Miasta Skierniewice z dnia 5 lipca 2013 r. w sprawie statutu Obszaru Ochrony Uzdrawiskowej Skierniewice-Maków).

Dokładna analiza obszaru będzie przeprowadzona w „Opracowaniu ekofizjograficznym podstawowym”.

Wniosek: z wyżej opisanych uwarunkowań ekofizjograficznych wynikających z Opracowania ekofizjograficznego sporządzonego do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice, 2016 r., wynika, iż analizowany teren posiada korzystne warunki dla bezpośredniego posadowienia. W zagospodarowaniu obszaru, położonego jest w strefie „C” ochrony uzdrowskiej obowiązują ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych dotyczących lecznictwa uzdrowskiego, które należy uwzględnić w zagospodarowaniu obszaru.

Charakterystyka elementów przyrodniczych środowiska dla obszaru opracowania stanowi wyciąg z opracowania ekofizjograficznego podstawowego sporządzonego dla przedmiotowego obszaru oraz z Opracowania ekofizjograficznego podstawowego sporządzonego do Zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice - II edycja.

1. Warunki morfologiczne i hipsometryczne

Miasto położone jest na styku dwóch makroregionów: Niziny Środkowomazowieckiej i Wzniesień Południowomazowieckich, a tym samym dwóch mezoregionów: Równiny

Łowicko - Błońskiej (symbol mezoregionu 318.72 według podziału fizyczno-geograficznego Polski Kondrackiego, 1993) i Wzniesień Łódzkich (symbol mezoregionu 318.82 według podziału fizyczno - geograficznego Kondrackiego, 1993).

Miasta ulokowane jest na płaskiej wysoczyźnie morenowej, której rzeźbę urozmaicają doliny rzek spływających do Bzury z Wzniesień Południowomazowieckich: Rawki, Pisi i Łupi. Wysokości bezwzględne wahają się od 85 do 140 m. W obrębie miasta można wyróżnić 5 jednostek morfologicznych:

- wysoczyznę morenową, plejstoczeńską, wyniesioną ok. 112-138 m n.p.m. Teren wysoczyzny opada łagodnie w kierunku północnym, a spadki nie przekraczają 5%. Najniżej położony jest fragment północno-zachodni, graniczący z Puszcza Bolimowską. W jej granicach można wyróżnić 2 płaty: zachodni (wysokości wahają się od 112 do 138 m n.p.m.) i wschodni (niżej położony, kształtuje się na rzędnych od 135 m n.p.m. w części południowo zachodniej do 122 m n.p.m. w części północno zachodniej), rozgraniczone doliną rzeki Łupi. Zróżnicowane są poprzez warunki hipsometryczne.
- obszar stożków napływowych i pokryw akumulacyjnych w części południowo-zachodniej miasta ukształtowanych w obszarze stoku wysoczyzny w wyniku erozyjno-akumulacyjnej działalności pra Łupi i pra Zwierzynki, na przełomie neoplejstocenu i holocenu. Spadki nie przekraczają 2%. Rzędne w przedziale od 127 m n.p.m. Do 135 m n.p.m.
- dolina rzeki Łupi wraz z jej terasami zalewowymi i nadzalewowymi o charakterystycznej bardziej stromej prawej krawędzi, miejscami tworzącej skarpe o wysokości 6-8 m. Taras zalewowy położony jest na wysokości od 110 m do 125 m n.p.m. a jego szerokość wahają się na obszarze miasta od 20 m (na północy) do 325 m (na południu).
- dolina rzeki Rawki, której tylko lewy brzeg wchodzi w skład granicy miasta. Taras zalewowy jest tu rozległy, jego szerokość sięga 1200 m. Wysokość bezwzględna waha się od 100 do 110 m. Taras nadzalewowy jest wyniesiony o ok. 2,5 m nad poziom tarasu zalewowego, stanowiąc w terenie wyraźną skarpe. Wysokość bezwzględna waha się od 110 do 112,5 m n.p.m. Wznosi się łagodnie w kierunku zachodnim przechodząc w wysoczyznę.
- dolina rzeki Pisi, której prawobrzeżna część tarasu zalewowego zawiera się w granicach miasta. Jego szerokość waha się od 30 do 100 m, a jego wysokość bezwzględna od 131 do 133 m n.p.m.

Obszar opracowania.

Powierzchnia obszaru jest zróżnicowana i obejmuje:

- taras zalewowy holoceni rzeki Łupi wyniesiony w granicach rzędnych 110-125 m n.p.m.
- taras wysoki młodoplejstoceni rzeki Łupi wyniesiony co 117,5-132 m n.p.m.
- wysoczyznę plejstoczeńską (poziom Skierniewicki) – lekko falista morena wyniesiona co 120,0 – 138,0 m n.p.m.

W dolinie rzeki występują spadki terenu od 3% do 5%. W terenie wyraźnie zaznaczają się krawędzie, o przewadze spadków od 10% do 20%.

2. Budowa geologiczna i warunki gruntowe

Skierniewice leżą na terenie wału kujawskiego, który budują górnourajskie wapienie, wapienie margliste i margle, a miejscami środkowourajskie mułowce, wapienie i piaskowce dolomityczne. Na terenie województwa łódzkiego osady trzeciorzędowe występują zwykle w postaci izolowanych płatów w miejscach zagłębień utworów mezozoicznych. Na obszarze Skierniewic nie wychodzą one na powierzchnię, ale pod utworami czwartorzędowymi występują skały osadowe pliocenu i miocenu wyższego oraz miocenu niższego.

W procesie formowania obecnego krajobrazu największą rolę odegrał okres czwartorzędu. Województwo łódzkie położone jest w strefie ciągłej pokrywy osadów czwartorzędowych,

związanych z maksymalnym zasięgiem zlodowaceń środkowopolskich. W rejonie miasta Skierniewice osiągają one miąższość od 50 do 100 m i spoczywają na plioceńskich ilach pstrych (poznzańskich).

Najstarszymi osadami czwartorzędowymi są zastoiskowe mułki i mułki ilaste. Seria ta była deponowana jako recesywne osady zastoiskowe w okresie młodszego zlodowacenia Sanu, w środkowym mezoplejstocenie. Ponad nimi występuje miąższa seria piaszczysto-żwirowych utworów interglacjalnych, zbudowanych głównie z piasków drobno- i średnioziarnistych z przewarstwieniami żwirów. Strop tej serii występuje na głębokości 22 - 26 m p.p.t. Są to piaski interglacjału wielkiego, a w szczególności interglacjału mazowieckiego, stanowiącego najpóźniejsze ogniwo mezoplejstocenu. Powyżej występuje miąższa, ponad 20- to metrowa seria utworów lodowcowych stadiału Pilicy zlodowacenia Warty. Stanowią ją gliny zwałowe wykształcone jako gliny piaszczyste, z domieszką żwiru i gładzików skał skandynawskich. W obrębie tej serii występują częste przewarstwienia i soczewki piasków wodnolodowcowych. Strop tych utworów wykazuje objawy wietrzenia w warunkach zimnego klimatu strefy peryglacjalnej cechującego okres zlodowacenia Wisły. Tworzy go 1,5 - 3,5 metrowa warstwa glin eluwalnych - glin warstwowych i glin piaszczystych, laminowanych piaskiem. Nierzadko utwory te pokrywają piaski pokrywy aluwialnej - cienką i nieciągłą warstwą. Tego typu budowa geologiczna powierzchni terenu dotyczy ogromnej części obszaru miasta.

W części północno-wschodniej i południowo-zachodniej obszaru miasta, w obszarze kopalnych, eoholocceńskich struktur erozyjnych oraz w dolinach rzecznych dominują utwory akumulacji rzecznej, lokalnie przewarstwione utworami rzeczno-zastoiskowymi, w tym organicznymi. Miąższość utworów piaszczystych waha się od 1 do ponad 10,0 m. Są to przeważnie piaski średnie i drobne ze żwirem, lokalnie pylaste lub zaglinione, najczęściej podścielone na głębokości 1 - 6 m gliną zwałową warciańską. W rejonie Feliksowa i Halinowa utwory rzeczne występują w facji stożka napływowego, w której dominują utwory piaszczysto-żwirowe. Przewarstwione są warstwami mułków a sporadycznie namułów organicznych i ilów rzeczno-zastoiskowych, zwłaszcza w partiach stropowych.

Współczesne dna dolin rzek Łupi-Skierniewki, Rawki i Pisi-Zwierzynki wypełniają głównie mezo- i neholocceńskie utwory rzeczne różnych facji: wykształcone w postaci luźnych piasków facji korytovej a wyżej jako namuły, lokalnie z torfami facji starorzeczy. Miąższość tych utworów waha się od 1,0 m do ponad 6,0 m.

Obszar opracowania

Fragmentarycznie, w sąsiedztwie ulicy Józefa Poniatowskiego występują utwory akumulacji rzecznej i rzeczno - lodowcowej. Są to piaski średnie, drobne i pylaste o miąższości 1-2 m, średnio zagęszczone, podścielone gliną. Na powierzchni terenu występują grunty antropogeniczne. Są to nasypy piaszczyste i piaszczysto-gruzowe, kamienie i humus.

W centralnej części występują gliny, gliny piaszczyste i piaski gliniaste, głównie twar doplastyczne i półzwarde o miąższości > 4,5 m

Wzdłuż rzeki, w części północnej obszaru opracowania występują utwory akumulacji rzeczno-rozlewiskowej. Są to piaski drobne i pylaste z domieszką humusu – luźne, namuły organiczne pylaste i piaszczyste – plastyczne, lokalnie przewarstwione torfem, miejscami torfy. Grunty o miąższości > 4,0 m. Są to grunty słabonośne, nie nadające się do bezpośredniego posadowienia.

3. Warunki klimatyczne

Obszar miasta Skierniewice pod względem regionalizacji klimatycznej znajduje się w północno - wschodniej części XVII regionu klimatycznego zwanego Regionem Środkowopolskim. Jak w całym pasie Nizin Środkowopolskich, przeważa tutaj cyrkulacja równoleżnikowa, z przewagą mas powietrza polarno-morskiego napływających z zachodu. Zróżnicowanie warunków klimatycznych w obrębie poszczególnych fragmentów miasta wynika przede wszystkim ze zróżnicowania ukształtowania powierzchni, rodzaju i

intensywności zabudowy oraz formy innego zagospodarowania tych obszarów.

Podstawowe parametry klimatyczne i meteorologiczne terenu miasta przedstawiają się następująco:

<u>Rodzaj parametru klimatycznego</u>	<u>Wielkości*</u>
• średnioroczna prędkość wiatrów	3,8 m/sek
• udział najczęstszych wiatrów z kierunków: zachodnich, południowo-zachodnich oraz północno-zachodnich	razem 47%
• częstotliwość występowania wiatrów silnych oraz dni bezwietrznych	rzadkie
• średnioroczna temperatura dobowa powietrza	+ 8,8 stopnie C
• średnia temperatura miesiąca lipca	+ 22,3 stopnie C
• średnia temperatura miesiąca stycznia	- 1,8 stopnie C
• średnioroczna amplituda temperatury	24,1 stopnie C
• wskaźnik termiczny	23 stopnie C
• średnie dzienne usłonecznienie	4,6 h
• roczna suma promieniowania słonecznego	86,3 kcal/cm ²
• średnioroczne usłonecznienie względne	37%
• średnie zachmurzenie w skali 0-11 pokrycia nieba	6
• średnioroczna częstotliwość występowania dni z mgłą	23
• średnioroczna suma opadów atmosferycznych	523,21mm(1997-07)
• średnia roczna liczba dni z opadem	135,7
• średnioroczny wskaźnik zaleszczenia	32,7
• średnioroczne parowanie terenowe	470 - 490 mm

* dane według A. Wosia „Atlas Rzeczpospolitej” (1994 r.) „Studium warunków fizjograficznych miasta Skierniewice”- oprac. zespołu rzeczoznawców SITWiM W-wa, rok 1985 oraz „Województwo Skierniewickie-Monografia regionalna” 1982 r.

Warunki klimatyczne panujące w mieście i w rejonie uznawane są za względnie korzystne w zakresie potrzeb gospodarczych. Z porównania powyższych wskaźników charakteryzujących te warunki dla rejonu skierniewickiego oraz dla innych rejonów kraju nasuwają się następujące wnioski:

- rejon miasta charakteryzują korzystne warunki solarne. Wskaźniki - średnie dzienne usłonecznienie, suma promieniowania słonecznego, średnioroczne usłonecznienie względne - osiągają tutaj wartości zbliżone do najwyższych wartości krajowych,
- sprzyjające są również warunki termiczne - przy wysokim wskaźniku termicznym (jak wyżej), stosunkowo długim okresie wegetacyjnym (214 dni), także długim okresem bezmroźnym (231 dni) oraz średnich w skali kraju temperaturach dla letnich i zimowych okresów,
- miasto ma korzystne warunki biometeorologiczne przy wartościach wskaźnika mniejszych od 2,0 (charakterystycznym dla klimatu suchego);
- niekorzystnym z punktu widzenia potrzeb gospodarki rolniczej jest niedostateczna wielkość i częstotliwość opadów atmosferycznych (wielkości w tabeli),
- wysoka wartość rocznej sumy parowania terenowego może być przyczyną występowania okresów posusznych, szczególnie dokuczliwych w okresie wegetacyjnym.
- tereny zabudowy, o silnie zmienionych warunkach klimatycznych - o podwyższonej temperaturze i utrudnionym przewietrzaniu. Dotyczy to większości obszarów zabudowy miejskiej, z wyłączeniem takich terenów położonych peryferyjnie w stosunku do centrum miasta,
- tereny dolin rzecznych Łupi, Rawki i Pisi oraz innych cieków bez nazwy, także nielicznych zagłębień bezodpływowych w terenach rolnych - charakteryzujące się niekorzystnymi warunkami wilgotnościowymi (wynikłymi z płytkiego zalegania wód gruntowych), z dużym prawdopodobieństwem występowania przygruntowych przymrozków oraz zjawiska inwersji temperatury, częstym zaleganiem chłodnego i wilgotnego powietrza oraz mgieł,
- tereny przyleśne znajdujące się w północnej części miasta na styku z Puszczą

Bolimowską, w części północno - wschodniej na styku z terenami leśnymi wsi Pamiętna i Strobów oraz w części zachodniej na styku z terenami Lasu Zwierzynieckiego. Klimat tych terenów charakteryzuje się podwyższoną wilgotnością, większą zaciszą i zmniejszoną amplitudą dobową temperatury,

- tereny otwarte miasta o dobrych warunkach termicznych, wilgotnościowych oraz solarnych, także dostatecznie przewietrzane. Są to pozostałe tereny miasta (niezabudowane lub z zabudową rozproszoną), peryferyjnie położone w stosunku do istniejącej zabudowy miejskiej.

Obszar opracowania

Fragment obszaru przylegającego do rzeki to teren o niekorzystnych warunkach klimatycznych. Szczególnie niekorzystne warunki wilgotnościowe w związku z bardzo płytkim zaleganiem wód gruntowych. Występuje duże prawdopodobieństwo występowania przygruntowych przymrozków oraz inwersji temperatury. Częsta stagnacja chłodnego i wilgotnego powietrza oraz częste zaleganie mgieł.

Tereny niewskazane są dla zabudowy mieszkaniowej i dla upraw mało odpornych na przymrozki.

Proponuje się pozostanie przy dotychczasowej formie zagospodarowania, jako użytki zielone.

Fragment zachodni obszaru przylegający do ulicy Romualda Traugutta charakteryzuje się dobrymi warunkami solarnymi, wietrznymi oraz wilgotnościowymi. Nieco gorsze warunki termiczne z uwagi na okresowe występowanie podwyższonych amplitud temperatury spowodowanych występowaniem w przewodzie utworów piaszczystych na powierzchni. Jest to obszar wskazany do lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, poza strefą dużych spadków. Obszar bez przeciwwskazań dla obiektów o charakterze usługowo-składowym w przypadku gruntów piaszczystych wskazana jest uprawa roślin odpornych na dobowe wahania temperatury.

Pozostała, znacząca część obszaru jest zabudowana o przekształconych warunkach klimatycznych – podwyższonej temperaturze i utrudnionym przewietrzeniu.

4. Warunki hydrologiczne i hydrogeologiczne

Miasto Skierniewice leży w obrębie dwóch dużych jednostek hydrogeologicznych. Północno-wschodnia część znajduje się w obrębie regionu Mazowieckiego, część południowo-zachodnia w obrębie regionu Kutnowskiego.

W obu regionach znaczącą rolę odgrywają wody podziemne w utworach czwartorzędowych. Występowanie czwartorzędowych warstw wodonośnych charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem w ułożeniu poziomym warstw i w profilu pionowym.

Obszar miasta Skierniewice, według podziału hydroregionalnego Polski, położony jest w południowo - zachodnim krańcu Regionu Południowomazowieckiego, należącego do zachodniej części Makroregionu Wschodniego Niżu Polskiego. Region ten cechuje się występowaniem trzech głównych, użytkowych pięter wodonośnych wód słodkich:

- piętra dolno-kredowego i górno-kredowego,
- piętra trzeciorzędowego, oligoceńsko - mioceńskiego,
- piętra czwartorzędowego.

Warstwa wód dolnokredowych waha się 425 do 456 m p.p.t., a jej miąższość zawiera się w przedziale od 54 do 199 m. Wody tej warstwy znajdują się pod znacznym ciśnieniem hydrostatycznym. Są słaboalkaliczne i średniotwarde. Zawartość żelaza przekracza normę, natomiast pozostałe składniki fizykochemiczne i bakteriologiczne są w normie. Warstwa wód górnokredowych znajduje się na głębokości od 91 do 104 m p.p.t. Jej miąższość waha się od 156 do 206 m. Wydajność ujęć tych wód ciągle maleje z powodu słabego uszczelinowienia wapieni górnokredowych oraz słabego zasilania warstwy wodonośnej. Jakość tych wód jest podobna do jakości wód dolnokredowych.

Warstwa wód trzeciorzędowych ma dwa różniące się od siebie poziomy wodonośne:

oligoceński i mioceński. Dominuje poziom mioceński, którego zwierciadło ustabilizowało się na głębokości od 6 do 29 m p.p.t. Ich jakość nie jest najlepsza, zawierają duże ilości żelaza, domieszkę pyłów węgla brunatnego. Są mętne.

Warstwa wód czwartorzędowych wykazuje duże zróżnicowanie, zarówno w ułożeniu poziomym warstw, jak i w profilu pionowym. Na terenie miasta, do głębokości 50,0 m p.p.t., mogą występować 3 poziomy wodonośne:

- nadmorenowy, zdefiniowany jako I poziom wodonośny czwartorzędu, o nieciągłym zwierciadle swobodnym, płytkiej strefie wodonośnej, jej głębokość nie przekracza 5-6 m p.p.t.. eksploatowana głównie przez studnie kopane
- śródmorenowy, zdefiniowany jako II poziom wodonośny czwartorzędu, o naporowym zwierciadle o niskim ciśnieniu piezometrycznym
- podmorenowy, zdefiniowany jako III poziom wodonośny czwartorzędu, o zróżnicowanej miąższości wahającej się od paru do kilkudziesięciu metrów. Zwierciadło wody stabilizuje się na głębokości od 0,5 m do kilkunastu metrów p.p.t. Stan czystości nie budzi zastrzeżeń, jednak z powodu dużej mętności, podwyższonej zawartości żelaza, manganu i barwy, woda wymaga uzdatniania.

Obszar opracowania znajduje się w obrębie doliny rzeki Łupi.

W części zachodniej obszar zbudowany z gruntów łatwo-przepuszczalnych o zmiennej miąższości od 1,5 do ponad 5 m (piasków rzecznych wodnolodowcowych i lodowcowych o różnej granulacji i różnym współczynniku filtracji).

Brak wody gruntowej w utworach piaszczystych lub występuje głębiej niż 4,0 m p.p.t. Studnie kopane mogą czerpać wodę głównie z głębokości 4-8 m p.p.t.

W części północnej obszar zbudowany z utworów łatwo - przepuszczalnych (piasków próchnicznych, piasków przewarstwionych namułami, torfami pyłami, lokalnie z torfów i namułów). Zwierciadło wody związane jest bezpośrednio ze stanami wody w rzece i występuje zazwyczaj w strefie głębokości 1-2 m od powierzchni terenu.

W części zachodniej utwory akumulacji rzeczno - lodowcowej i lodowcowej. Gliny, gliny piaszczyste i piaski gliniaste, głównie twaroplastyczne i półzwarte o miąższości > 4,5 m.

5. Wody powierzchniowe

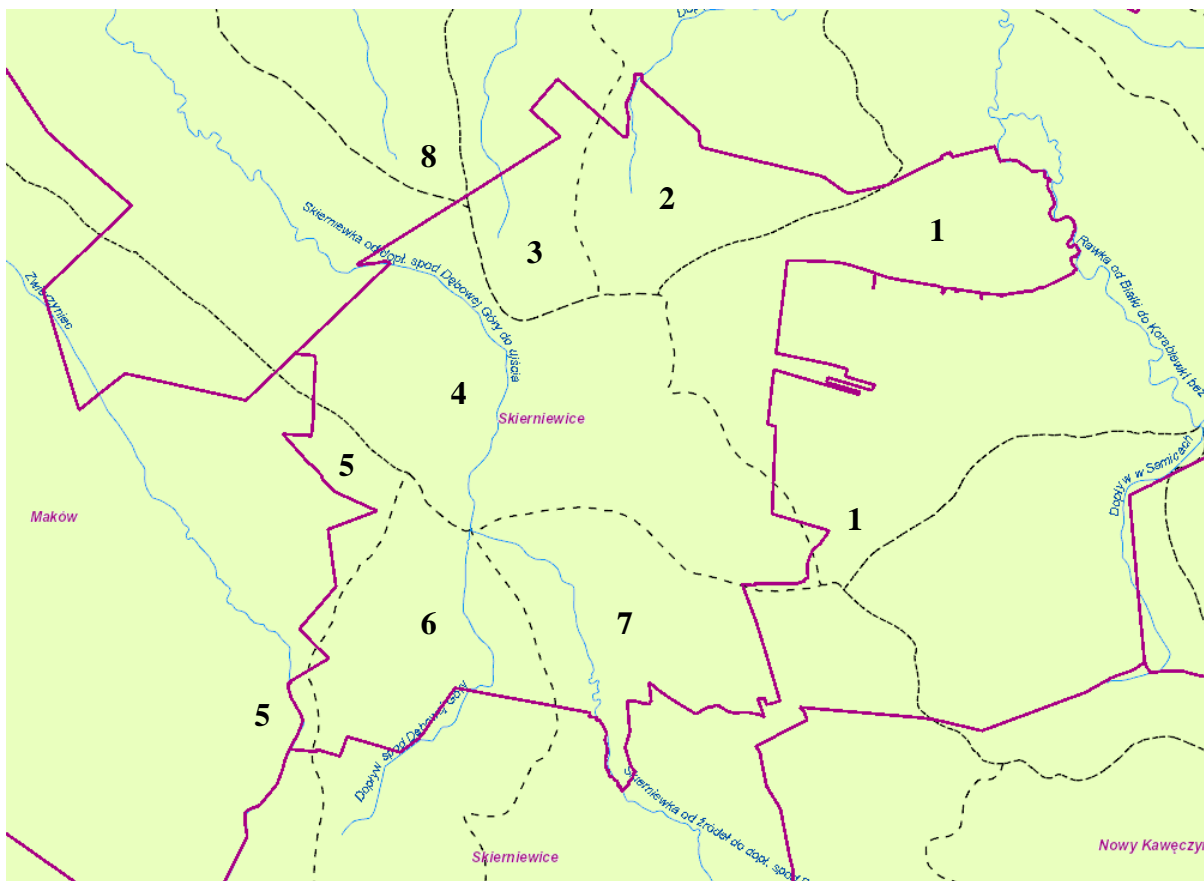
W Regionie Wodnym Środkowej Wisły wyznaczono 1355 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych, w większości naturalnych o umiarkowanym stanie ekologicznym.

Obszar miasta Skierniewice znajduje się w dorzeczu rzeki Wisły i swoimi granicami obejmuje osiem jednolitych części wód powierzchniowych:

Tabela nr 1.

L.p.	kod JCWP	nazwa JCWP	całk. pow. (km ²)	typologia JCWP
1	RW200019272693	Rawka od Białki do Korabiewki bez Korabiewki	94,7	19
2	RW200017272692	Dopływ z Sewitut	12,65	17
3	RW20001727259929	Dopływ spod Skierniewic	44,73	17
4	RW2000192725899	Skierniewka od dopł. spod Dębowej Góry do ujścia	66,28	19
5	RW200017272569	Zwierzyniec	146,92	17
6	RW200017272588	Dopływ spod Dębowej Góry	11,04	17
7	RW2000172725879	Skierniewka od źródeł do dopł. spod Dębowej Góry	274,1	17
8	RW2000172725929	Dopływ z Nieborowa	94,7	17

Rozmieszczenie wymienionych w powyższej tabeli poszczególnych jednolitych części wód powierzchniowych w granicach miasta przedstawiono na rysunku poniżej.

Rys.2. Jednolite części wód powierzchniowych w granicach miasta Skierniewice – numeracja JCWP według tabeli.

Obszar opracowania znajduje się w granicach JCWP (6) – Skierniewka „dopływ spod Dębowej Góry”. W Programie wodno-środowiskowym kraju (Warszawa, 2010 r.) oceniono stan tego obszaru JCWP jako zły i oceniono ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych jako zagrożony, ze względu na wpływ działalności antropogenicznej, który generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCWP.

Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły celem środowiskowym dla obszarów wód powierzchniowych jest osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu.

Pod względem hydrologicznym (według podziału hydroregionalnego Polski, stosowanego przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie) teren miasta położony jest w południowo - zachodnim krańcu Regionu Południowo-mazowieckiego, położonego w zachodniej części Makroregionu Wschodniego Niżu Polskiego.

Przez teren miasta prowadzą trzy działy wodne III-go rzędu pomiędzy zlewniami rzek: Rawki, Łupi i Pisi – Zwierzyniec. Te trzy naturalne ciek wodne stanowią podstawowy układ hydrograficzny miasta. Ich przebiegi zachowują kierunek: południe na północny-zachód. Rzeki te są prawobrzeżnymi dopływami Bzury. Uzupełnieniem rzek są liczne ciek bezimienne - głównie rowy melioracyjne i zbiornik retencyjny „Zadębie” zasilany przepływowo przez rzekę Łupię.

Całkowita długość rzeki Łupi wynosi 50 km, z czego w Skierniewicach płynie na odcinku ok. 7 km. W środkowym biegu tej rzeki utworzono zbiornik retencyjny pod nazwą „Zalew Zadębie”. Utworzony na rzece sztuczny zbiornik jest zbiornikiem przepływowym o długości 2,09 km, przy normalnym poziomie piętrzenia na rzędnej 121,0 m n.p.m. Funkcjonowanie zbiornika ogranicza do minimum zagrożenie powodziowe. Rzeka wraz z dopływami i rowami melioracyjnymi odbiera wody powierzchniowe z 2/3 powierzchni miasta. Dla terenów przyrzecznych ważne jest funkcjonowanie doliny rzeki, która zbiera wody powierzchniowe.

W terenach zurbanizowanych (również w obszarze opracowania) wody opadowe zbierane są w system kanalizacji deszczowej i odprowadzane do rzeki Łupi.

Badania wód (jednolitych części wód powierzchniowych) rzeki Łupi (Skierniewki), na odcinku od dopływu spod Dębowej Góry do ujścia (punkt pomiarowo-kontrolny Skierniewka – Mysłaków) przeprowadzone w 2015 r. przez służby WIOŚ wykazały iż:

- stan (potencjał ekologiczny JCWP) jest umiarkowany,
- stan chemiczny jest dobry,
- spełnia wymagania dodatkowe obszarów chronionych.

Badania dot. jakości wody w rzece (punkty pomiarowe w Żelaznej i w Mysłakowie) wykazały, że wody te osiągnęły umiarkowany stan ekologiczny. Dla odcinka rzeki „dopływ spod Dębowej Góry” badań kontrolnych nie prowadzono.

Ocena stanu chemicznego polega na porównaniu wartości średnich i wartości maksymalnych poszczególnych wskaźników z normami środowiskowymi z rozporządzenia Ministra Środowiska z 22 października 2014 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2014 r. nr 0, poz. 1482). Wynikiem klasyfikacji jest stan chemiczny dobry, gdy normy środowiskowe są spełnione zarówno w zakresie wartości średnich rocznych, jak i wartości maksymalnych. Niespełnienie tych warunków w znaczącym stopniu dla któregośkolwiek wskaźnika prowadzi do nadania stanu chemicznego poniżej stanu dobrego.

Tabela nr 2. Ocena stanu jednolitych części wód, badanych w 2017 r.

Jednolite części wód	Punkt pomiarowo-kontrolny	Stan /potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan wód
Skierniewka (od dopływu spod Dębowej Góry do ujścia)	Mysłaków	brak	poniżej dobrego	zły
Rawka od Białki do Korabiewki bez Korabiewki	Rawka - Budy Grabskie	brak	poniżej dobrego	zły

Źródło: Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2017 r.

Stan jednolitej części wody określa się dla wód przebadanych zarówno pod względem ekologicznym, jak i chemicznym. Równoważnym elementem oceny stanu jest spełnienie dodatkowych wymogów obszarów chronionych. Ze względu na decydującą rolę elementu o klasyfikacji najniższej, nadano stan zły jednolitym częściom wód, w których brakowało oceny stanu/potencjału ekologicznego lub stanu chemicznego, ale pozostałe elementy wskazywały na stan poniżej dobrego.

Obszar opracowania znajduje się w granicach JCWP (6) – Dopływ spod Dębowej Góry
Obszar projektu planu znajduje się w zlewni rzeki Łupi (Skierniewki).

Tabela nr 3. Ocena stanu/potencjału jednolitych części wód powierzchniowych w granicach JCWP (6).

JCWP	kod JCWP	nazwa JCWP	Ocena stanu	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Stan
				Stan lub potencjał ekologiczny	Stan chemiczny		
6	RW200 017272 588	Dopływ spod Dębowej Góry	zły	brak	poniżej dobrego	zagrożona	zły

Wyniki badań dla jednolitych części wód powierzchniowych przeprowadzonych w 2017 r. przez służby WIOŚ (w ujęciu dorzeczy) potwierdziły, iż sytuacja ww. wód (Skierniewki i Rawki) jest zła i w stosunku do roku 2015 pogarsza się. O złej ocenie jednolitych części wód powierzchniowych decyduje ocena stanu/potencjału ekologicznego, w dużej mierze – ocena elementów biologicznych, której w przypadku ww. cieków nie przeprowadzono. Nie mniej jednak ocena chemiczna potwierdziła zły stan jcwp. W województwie łódzkim przeważa presja komunalna i rolnicza, ale w ośrodkach przemysłowych wyraźnie zaznacza się również presja zakładów produkcyjnych, związana ze zrzutem ścieków i poborem wody. Analizując przyczyny złego stanu jcwp, należy podejść do każdej jednolitej części wód indywidualnie i rozpatrywać specyficzny dla niej rozkład presji i zdolności samooczyszczania wód.

W Programie wodno-środowiskowym kraju (Warszawa, 2010 r.) oceniono stan tego obszaru JCWP jako „zły”. Oceniono ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych jako „zagrożony”.

Zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły celem środowiskowym dla obszarów wód powierzchniowych jest osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej „dobrego stanu”.

Obszar opracowania znajduje się poza zasięgiem obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, o których mowa w art. 88d ust. 2, pkt 1 i 2 ustawy Prawo wodne, na podstawie map ryzyka powodziowego i map zagrożenia powodziowego, tj. w zasięgu obszaru szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie raz na sto lat (Q=1%) i raz na 10 lat (Q=10%) rzeki Rawki i Łupi, a także poza obszarem na którym prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat - poza obszarem na którym istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego (Q = 0,2 %). Dane na podstawie – hydroportal KZGW pod adresem <http://mapy.arkusz-m-34-5-a-b-2>.

Zgodnie z powyższym nie zachodzi potrzeba uwzględnienia w projekcie planu ustaleń dotyczących zakazów i ograniczeń w użytkowaniu przedmiotowych obszarów, jakie obowiązują na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zgodnie z art. 88 I ust. 1 ustawy Prawo wodne.

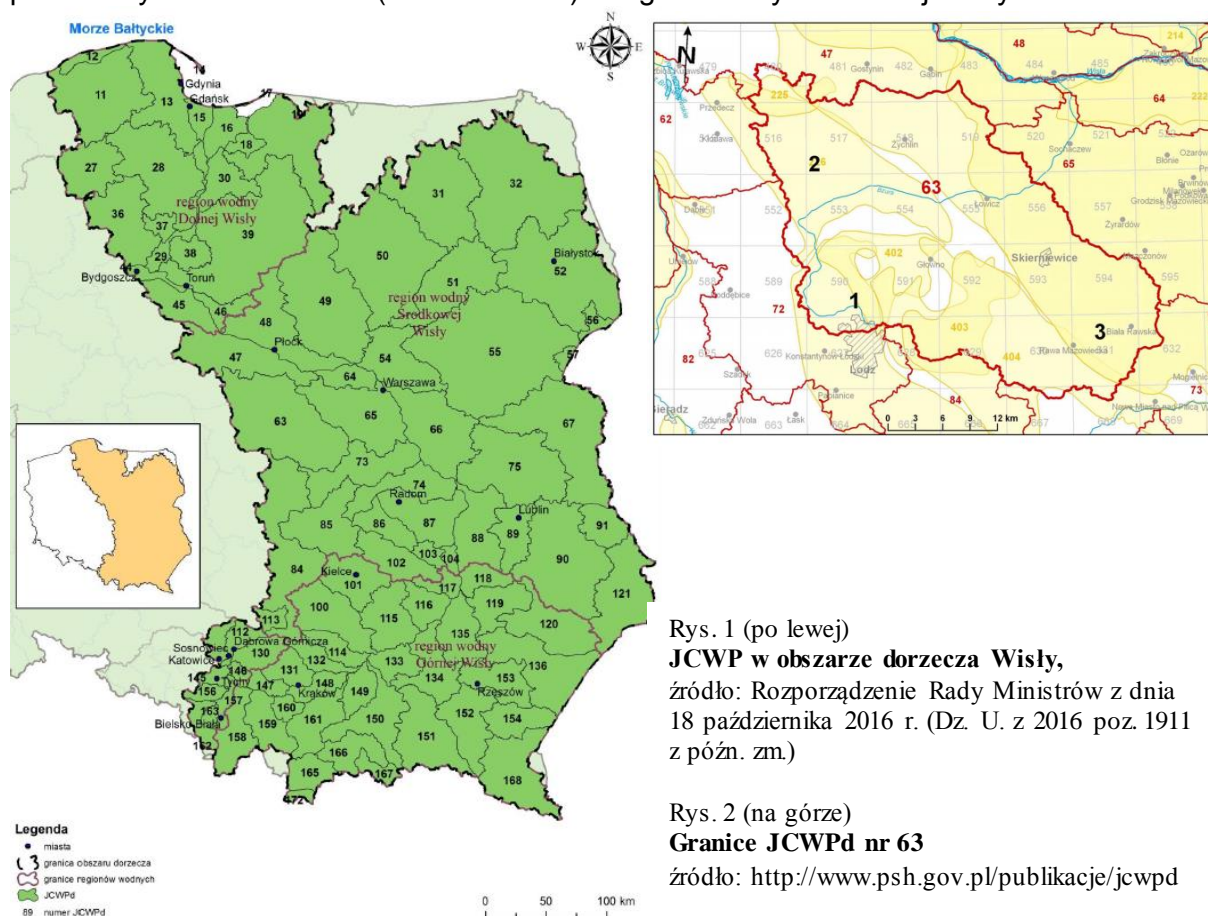
Dla rzeki Łupi i jej dopływów nie sporządzono dotychczas map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego rozumianych w trybie art. 88 d ust. 1. Ustawy Prawo Wodne. Wykonane w listopadzie 2004 r. „Studium dla obszarów nieobwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi – obszary zagrożenia powodziowego rzeki Skierniewki (Łupi)” nie obejmuje cieku, którego fragment znajduje się w obrębie obszaru opracowania. Obejmuje natomiast teren wzdłuż rzeki Łupi co uwzględniono w projekcie planu i ustalono zakazów i ograniczenia w użytkowaniu fragmentu obszaru, jakie obowiązują na obszarach zagrożenia i ryzyka powodzią .

6. Wody podziemne

Zgodnie z definicją podaną w Ramowej Dyrektywie Wodnej, jednolite części wód podziemnych (groundwater bodies) obejmują te wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiającą pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

Znaczący przepływ wód podziemnych wg ww. Dyrektywy jest to taki przepływ, którego nie osiągnięcie na granicy JCWPd z wodami powierzchniowymi lub z ekosystemem lądowym powodowałoby znaczące pogorszenie ekologicznej lub chemicznej jakości wód powierzchniowych lub znaczną szkodę dla bezpośrednio zależnego od wód podziemnych ekosystemu lądowego. Pobór wód podziemnych znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę do spożycia jest to pobór wynoszący średnio ponad 10 m³/d albo pobór zaopatrujący co najmniej 50 osób.

Obszar miasta Skierniewice znajduje się w obszarze jednolitej części wód podziemnych JCWPd nr 63 (PLGW200063) – region wodny Środkowej Wisły.

Rys. 1 (po lewej)

JCWP w obszarze dorzecza Wisły,

źródło: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 poz. 1911 z późn. zm.)

Rys. 2 (na górze)

Granice JCWPd nr 63

źródło: <http://www.psh.gov.pl/publikacje/jcwpd>

Zgodnie z charakterystyką obszaru umieszczoną na stronie internetowej Państwowej Służby Hydrogeologicznej JCWPd nr 63 posiada na zdecydowanej większości jeden lub dwa poziomy wodonośne czwartorzędowe. Wykształcony jest również lokalnie poziom mioceni i kredowy. Ponadto powszechnie występują wodonośne utwory jurajskie będące w bezpośredniej więzi hydraulicznej z poziomami młodszymi. Z kolei generalnie poziom kredowy nie wykazuje bezpośredniej więzi hydraulicznej z wodonośnymi utworami czwartorzędowymi lub mioceni. Cecha szczególna: duża niejednorodność stratygraficzna poziomów wodonośnych.

Zgodnie z art. 38e ust. 1 ustawy – Prawo wodne celem środowiskowym dla Jednolitych Części Wód Podziemnych jest:

- 1) zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;

- 2) zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- 3) ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewniani między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Prowadzony monitoring jakości wód podziemnych w zakresie oceny Jednolitych Części Wód Podziemnych wskazuje, iż stan ilościowy tego obszaru jest dobry i stan chemiczny też jest dobry.

Ocenę stanu jakości oraz zasobów ilościowych wód podziemnych w Skierniewicach dokonano w oparciu o badania prowadzone w ramach monitoringu regionalnego (zostały one opublikowane w Raporcie o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2010 r.). Na terenie miasta badaniom poddano dwie studnie (dwa punkty pomiarowo-kontrolne znajdują się w parku miejskim i przy ul. Łącznej). Próby wody z poszczególnych studni pobrano raz w roku. Obydwie studnie charakteryzowały się dobrą jakością i należały do klasy II. Jak wynika z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 23.07.2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. Nr 143, poz. 896) za podstawę oceny klas jakości wód przyjęto graniczne wartości określonej grupy wskaźników. Wody należące do klasy II to wody dobrej jakości. Wartości wskaźników jakości wody nie wskazują na oddziaływania antropogeniczne. Wskaźniki jakości wody, z wyjątkiem żelaza, nie przekraczają wartości dopuszczalnych jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Wartości wskaźników jakości wody oznaczone dla istniejących ujęć komunalnych na terenie miasta nie wskazują na oddziaływania antropogeniczne. Wskaźniki jakości wody, z wyjątkiem żelaza i manganu nie przekraczają wartości dopuszczalnych jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W obszarach opracowania nie znajdują się ujęcia wód.

Badania wód podziemnych prowadzone w ramach krajowego i regionalnego monitoringu w 2014 r. (Raport o stanie środowiska w woj. łódzkim w 2015 r.) nie obejmowały punktów pomiarowych znajdujących się na terenie miasta Skierniewice. Najbliżej znajdującymi się punktami, które objęto monitoringiem krajowym znajdowały się na terenie Nowego Kawęczyna (gm. Nowy Kawęczyn) i Prus (gmina Głuchów). Badane wody podziemne w Nowym Kawęczynie, pochodzące z poziomu wodonośnego - trzeciorzędu występowały w II klasie czystości. Badane wody podziemne w Prusach pochodzące z poziomu wodonośnego – czwartorzędu, występowały w III klasie czystości.

Jak wynika z „Raportu o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2015 r.” przeprowadzone w 2014 r. analizy nie wykazały występowania w badanych ujęciach wody niezadawalającej jakości (IV klasa) oraz wody złej jakości (V klasa).

Cały obszar miasta Skierniewice znajduje się w obrębie południowej części geotermalnego subbasenu grudziądzko - warszawskiego. Na terenie miasta stwierdzono występowanie wód geotermalnych o temperaturze ok. 680C. Do bilansu zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wpisano złożę wód termalnych „Skierniewice”.

Wykorzystanie wód termalnych w rejonie Skierniewic możliwe jest w systemie dubletu otworów - otwór eksploatacyjny i otwór chłonny GT-1 i GT-2. Znajdują się one na północnych obrzeżach miasta, w sąsiedztwie ulic: Sobieskiego i Rybickiego. Odległość między tymi odwiertami wynosi ok. 1 km. Odwierty zlokalizowane są na terenach rolniczych stanowiących własność Skarbu Państwa. W bezpośrednim otoczeniu odwiertów znajdują się: tereny rolnicze otwarte i z uprawami pod osłonami, tereny z zabudową produkcyjną i usługową, tereny z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (osiedle „Mazowiecka”).

Odwierty wód geotermalnych od wschodniej granicy obszaru opracowania znajdują się w odległości ok. 2,2 km, w linii prostej.

Dotychczas nie ustanowiono stref ochronnych dla ujęć wód geotermalnych, podobnie jak nie określono granic obszaru górniczego i terenu górniczego dla tej kopaliny.

7. Warunki glebowe

Na terenie miasta przeważają gleby powstałe z glin zwałowych. Należą one do typu gleb brunatnych i bielcowych. Zaliczane są do klasy IIIa i IV b. W południowo-zachodnim i północno-wschodnim obszarze miasta występują gleby brunatne wylugowane, rdzawe, bielcowe i czarne ziemie zdegradowane powstałe na utworach piaszczystych pochodzenia aluwialnego i rzeczno-piaskach luźnych i słabogliniastych. Zaliczane są do klasy V i VI. W dolinach rzecznych oraz na terenach o płytkim zwierciadle wód podziemnych wytworzyły się piaski, pyły, torfy, mursze, utwory mułowo-torfowe, zaliczane do grupy czarnych ziem deluwialnych, mad, gleb murszowych i murszowatych.

Na terenach rolniczych przeważają gleby bielcowe oraz rdzawe uprawne i brunatne uprawne. Zajmują one 41,4% powierzchni miasta. Nie występują tu gleby klasy I i II, które są najbardziej przydatne pod uprawy. Najwięcej jest gleb klasy IV, występujących w rejonie ulic: Zwierzynieckiej, Kościuszki, Przemysłowej oraz na północno-zachód od ulicy Armii Krajowej. Gleby klasy III, kompleksu pszenno-żytniego lub żytniego bardzo dobrego, występują pomiędzy ulicą Kątną i Sobieskiego. Gleb klasy V i VI jest stosunkowo niewiele. Są to gleby kompleksu żytniego słabego i żytniego najslabszego. Leżą przede wszystkim w południowej części miasta oraz w części północno-zachodniej.

Obszar opracowania

W pasie przyrzecznym występują gleby murszowe całkowite lub napodłożu mineralnym (piasek luźny). Stosunki wodno- powietrzne są wadliwe (za suche lub nadmiernie wilgotne). Roślinność nie tworzy zwartej darni. Należą do użytków zielonych V-VI klasy. Uprawa i sprzęt mechaniczny bardzo utrudniony. Gleby niechronione. Poza tym pasem występują grunty nie klasyfikowane.

8. Zasoby przyrodnicze, walory krajobrazowe i ich ochrona prawna

Pod względem klasyfikacji geobotanicznej J. M. Matuszkiewicza teren miasta znajduje się w południowo-zachodniej części krainy Południowomazowiecko-Podlaskiej w okręgu Łowicko-Warszawskim. Potencjalną roślinnością tego obszaru są bory mieszane i grądy odmiany mazowiecko - podlaskiej.

Obszar miasta jest silnie przekształcony antropogenicznie. Sprzyja to zanikowi roślinności naturalnej, która na obrzeżach miasta przyjmuje formy głównie lasów mieszanych świeżych i grądów.

Walory krajobrazowe są pochodną czynników naturalnych takich jak: ukształtowanie terenu, obecność cieków oraz zieleni miejskiej, obecność terenów zalesionych oraz działalność człowieka, która często bardzo znacznie je modyfikuje.

Teren miasta stanowi północno-wschodni fragment wysoczyzny postglacjalnej, która od północy opada ku Równinie Łowicko-Błońskiej, a od strony północno-wschodniej poprzez rzekę Rawkę graniczy z obszarem Wysoczyzny Rawskiej.

Miasto ulokowane jest na płaskiej wysoczyźnie morenowej, której rzeźbę urozmaicają doliny rzek spływających do Bzury z Wzniesień Południowo-mazowieckich: Rawki, Łupi i Pisi. Równina na której położone jest miasto przedstawia płaski poziom denudacyjny, z wysokościami bezwzględными od 85 do 140 m. Rzeźba terenu wraz z zielenią, która jej nieodłącznie towarzyszy, powinna stanowić główny szkielet systemu przyrodniczego miasta, powiązanego z funkcją rekreacji i wypoczynku dla jego mieszkańców. Rzeźba terenu jest najbardziej trwałym elementem środowiska naturalnego, jednak jej wpływ na oblicze urbanistyczno-architektoniczne miasta jest znacznie zaniżony i dla współczesnego miasta niewystarczający.

Warunki naturalne Skierniewic, typowe dla Niziny Środkowomazowieckiej charakteryzuje mała zmienność hipsometryczna i niewielki udział powierzchni leśnych. Istotnym elementem krajobrazu jest również woda. Układ hydrograficzny w znacznym stopniu określa istniejący i potencjalny krajobraz miasta. Sieć hydrograficzna charakteryzuje się znaczną ilością niewielkich cieków o niedużych przepływach. Obszar Skierniewic nie posiada szczególnie dużych zasobów wodnych – należy uznać go wręcz za ubogi w wody powierzchniowe.

Wpływa na to przede wszystkim niewielka ilość dużych cieków prowadzących znaczące wody jak też brak większych naturalnych zbiorników. Wody stanowią nierozzerwalny element systemu terenów biologicznie czynnych, podnosząc jego potencjał przyrodniczy i krajobrazowy. Powiązanie cieków i zbiorników wodnych z układem i obiektami terenów zieleni (terenów biologicznie czynnych) stanowi szkielet kompozycji przyrodniczej miasta. Powinien on, jak komunikacja, tworzyć w mieście zwarty system funkcjonalno-przestrzenny, a jego potencjał krajobrazowy (trwałość systemu) mógłby zostać zwiększony poprzez jego wpisanie w naturalną rzeźbę terenu.

Tereny zieleni na obszarze Skierniewic zajmują łącznie 225,38 ha co stanowi 6,57 % ogólnej powierzchni miasta. W ich skład wchodzi: park, zieleńce, obiekty sportowe, zieleń osiedlowa, zieleń przyuliczna, cmentarze, ogrody dydaktyczne (pola doświadczalne), zbiornik „Zadębie”. W powierzchni tej nie zawierają się ogrody przy zabudowie indywidualnej. Największą powierzchnię spośród terenów zieleni zajmują pola doświadczalne Instytutu Ogrodnictwa (uprawne pola doświadczalne i sady). Oprócz swojej funkcji dydaktycznej, stanowią one rezerwar terenów zieleni objętych ochroną przed zabudową miejską.

Dominującą formą zieleni w mieście są ogrody działkowe, które zajmują 71,45 ha co stanowi 2,08 % ogólnej powierzchni terenów w mieście.

W ramach zieleni miejskiej stanowiącej jeden z najważniejszych elementów krajobrazu Skierniewic można wyróżnić tereny zieleni urządzonej, w tym;

- park, zieleńce, zieleń przyuliczna – są one powierzchniowo niewielkie i rozproszone na terenie miasta. Park pomimo swej odpowiedniej lokalizacji (usytuowany w bezpośredniej bliskości od centrum miasta) jest zaniedbany (nie wycinane samosiewy, drzewa i krzewy nie poddawane zabiegom pielęgnacyjnym i sanitarnym, znikoma ilość elementów małej architektury; ławek, koszy na śmieci),
- cmentarze gminne i parafialne; często pozbawione są prawidłowej konserwacji (nagrobki, drogi, ogrodzenia, miejsca gromadzenia odpadów, itp.) i pielęgnacji zwłaszcza zieleni. W większości cmentarzy nie wykorzystuje się ich potencjału kompozycyjnego i przestrzennego. Większość cmentarzy nie posiada żadnej, czytelnej kompozycji przestrzennej, która podkreślałaby charakter miejsca i jego znaczenie, porządkowała przestrzeń w sposób jasny i przejrzysty np. poprzez tworzenie czytelnego układu alei głównych (wyjątek stanowi cmentarz Św. Rocha, gdzie wyeksponowana jest aleja kasztanowcowa) w nawiązaniu do symboliki sakralnej w taki sposób, aby miejsca pochówku łączyły walory przestrzenne, kulturowe i przyrodnicze,
- ogrody działkowe i przydomowe; ich potencjał widokowy wzrasta, maleje natomiast funkcja produkcyjno-uprawowa. Pojawia się w nich coraz częściej trwała roślinność ozdobna (drzewa, krzewy, pnącza, byliny, trawy). W krajobrazie miasta należy je traktować jako tereny o funkcjach przyrodniczych jak i wypoczynkowych.
- lasy i zadrzewienia; stanowią jedynie 4,6 % powierzchni miasta. Nie są one przystosowane do właściwego pełnienia funkcji klimatycznej, ochronnej i rekreacyjno-wypoczynkowej. Dostosowanie lasów do ww. funkcji pozwoliłoby na lepszą ich ochronę przed różnorodną presją miasta. Na obszarze miasta i w bezpośrednim otoczeniu występują; lasy łęgowe budowane przez dąb, jesion lub wiąz, lasy mieszane świeże (kompleks lasu dębowo-sosnowego), sosnowy bór świeży i lokalnie na terenach podtapianych o umiarkowanym odpływie wody niewielkie płyty bagiennego lasu olszowego.
- pola uprawne; mają znaczący udział w krajobrazie szczególnie na obrzeżach miasta. Docelowo wymagają niedużego zadrzewienia zwłaszcza na styku z drogami intensywnego ruchu samochodowego czy kolejowego oraz w formie tzw. zadrzewień śródpolnych.
- tereny upraw polowych i tereny sadowniczo-ogrodnicze; mają znaczący udział zarówno w strukturze użytkowania gruntów miasta, stanowią one ok. 48 % powierzchni miasta, jaki i w kształtowaniu walorów krajobrazowych.
- łąki i pastwiska; zlokalizowane są najczęściej na nisko położonych terenach o dużym potencjale wodnym, głównie w dolinie rzeki Rawki, (fragmentarycznie Łupi) i Pisi oraz

na zapleczach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i siedliskowej znajdującej się głównie na obrzeżach miasta.

Zieleń towarzysząca poszczególnym ulicom stanowi również swoiste łączniki pomiędzy poszczególnymi obiektami stanowiącymi węzły ekologiczne.

Tereny wyróżniające się ze względu na wartości przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe, a także zróżnicowanie ekosystemów oraz potrzeby związane z turystyką i wypoczynkiem objęte zostały ochroną prawną w oparciu o przepisy ustawy o ochronie przyrody.

Należy do nich:

- rezerwat przyrody pn. „Rawka”,
- Bolimowski Park Krajobrazowy,
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy pn. „Zwierzyniec Królewski”
- Bolimowsko-Radziejowicki Obszar Chronionego Krajobrazu z Doliną Środkowej Rawki.
- użytki ekologiczne,
- pomniki przyrody.
- Obszar Natura 2000 pn. „Dolina Rawki” wg Dyrektywy Siedliskowej o symbolu PHL 100015 (znajduje się na styku z granicą administracyjną miasta).

Obszar opracowania znajdują się poza obszarami objętymi ochroną w trybie przepisów ustawy o ochronie przyrody. Obszary chronione znajdują się w różnej odległości od obszaru opracowania.

W zasięgu ok. 7 km od obszaru w linii prostej w kierunku na wschód, w sąsiedztwie granicy administracyjnej miasta znajduje się Obszar Natura 2000 pn. „Dolina Rawki” wchodzący w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej.

Pozostałe obszary objęte ochroną prawną znajdują się na obrzeżach miasta w następujących odległościach od ww. obszaru:

- rezerwat przyrody pn. „Rawka” – ok. 7 km w kierunku na wschód,
- Bolimowski Park Krajobrazowy – ok. 5 km w linii prostej w kierunku na północ,
- Bolimowsko-Radziejowicki Obszar Chronionego Krajobrazu z doliną Środkowej Rawki ok. 5 km w linii prostej w kierunku na północ,
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy pn. „Zwierzyniec Królewski” – ok. 1,5 km w linii prostej w kierunku na zachód.

Na terenie przedmiotowej działki i w jej sąsiedztwie nie występują obiekty objęte ochroną pomnikową.

Obszar opracowania wraz z terenami przyległymi pełni ważną funkcję w strukturze przestrzennej miasta. Są to otwarte tereny zieleni, które wchodzą w skład systemu zieleni w mieście i które spełniają rolę jako podstawowy układ odwadniający oraz wentylacyjny.

W obszarze opracowania nie zaobserwowano półnaturalnych czy naturalnych zbiorowisk roślinności. Występuje natomiast zieleń urządzona pod kątem zaspokojenia potrzeb wypoczynku ich mieszkańcom oraz w celu poprawy walorów estetycznych otoczenia. Charakteryzują ją przede wszystkim nieznaczna różnorodność gatunkowa. Wśród roślinności ozdobnej dominują kilku letnie świerki kłujące i pospolite. W sąsiedztwie zbiornika wodnego wprowadzono kosańce syberyjskie i krwawnice pospolitą.

Reasumując powyższe można stwierdzić, iż w wyniku ingerencji antropogenicznej naturalny krajobraz roślinny został zdecydowanie zmieniony.

Pod względem regionalizacji faunistycznej A.S. Kostrowickiego zawartej w Atlasie RP obszar opracowania znajduje się w centralnej części Okręgu Środkowopolskiego i w centralnej części Podokręgu Wielkopolsko - Podlaskiego.

W obrębie obszaru opracowania nie prowadzono obserwacji i nie dokonano inwentaryzacji występującej tam fauny. Biorąc pod uwagę znaczne przekształcenia antropogeniczne należy spodziewać się, że istniejąca na terenach fauna może być słabo zróżnicowana.

Można domniemywać, że występujące tam gatunki zwierząt związane są z osiedlami ludzkimi. Dla ptaków miasto jest niezwykle atrakcyjne ze względu na dostępność pożywienia.

Spore znaczenie ma również bezpieczeństwo - w miastach jest zdecydowanie mniej drapieżników. Do najczęściej występujących w terenie gatunków można zaliczyć: wróble, sikory, gołębie, kosy, szpaki, jerzyki, sroki, zięby.

9. Różnorodność biologiczna

Pod względem różnorodności biologicznej, miasto Skierniewice nie należy do obszarów znacznie zróżnicowanych. Różnorodność gatunkowa świata zwierząt i roślin najbogatsza jest w terenach przyrzecznych, głównie rzeki Rawki oraz leśnych, głównie są to tereny prawnie chronione w formie obszaru chronionego krajobrazu i parku krajobrazowego. Obszary zurbanizowane charakteryzują się małą różnorodnością gatunkową, zarówno flory jak i fauny. Dominują tu gatunki synantropijne, głównie ruderalne, znajdujące się głównie przy ciągach komunikacyjnych oraz rośliny znajdujące się głównie w obszarach zabudowy mieszkaniowej. Są to rośliny podatne na wszelkie zmiany.

Niemal cały obszar wokół zbiornika wodnego został silnie zadarniony. Powstał tam duży trawnik. Zbiorowiska roślinne występujące w obrębie obszaru opracowania zostały antropogenicznie przekształcone (silnie zubożone). Bioróżnorodność tych zbiorowisk jest obecnie niewielka. Podatne są one na wszelkie zmiany i odznaczają się słabą zdolnością do regeneracji.

Ubożenie bioróżnorodności wyraża się poprzez utratę siedlisk, wymieranie gatunków, zmniejszanie zróżnicowania genowego w populacjach.

10. Surowce mineralne

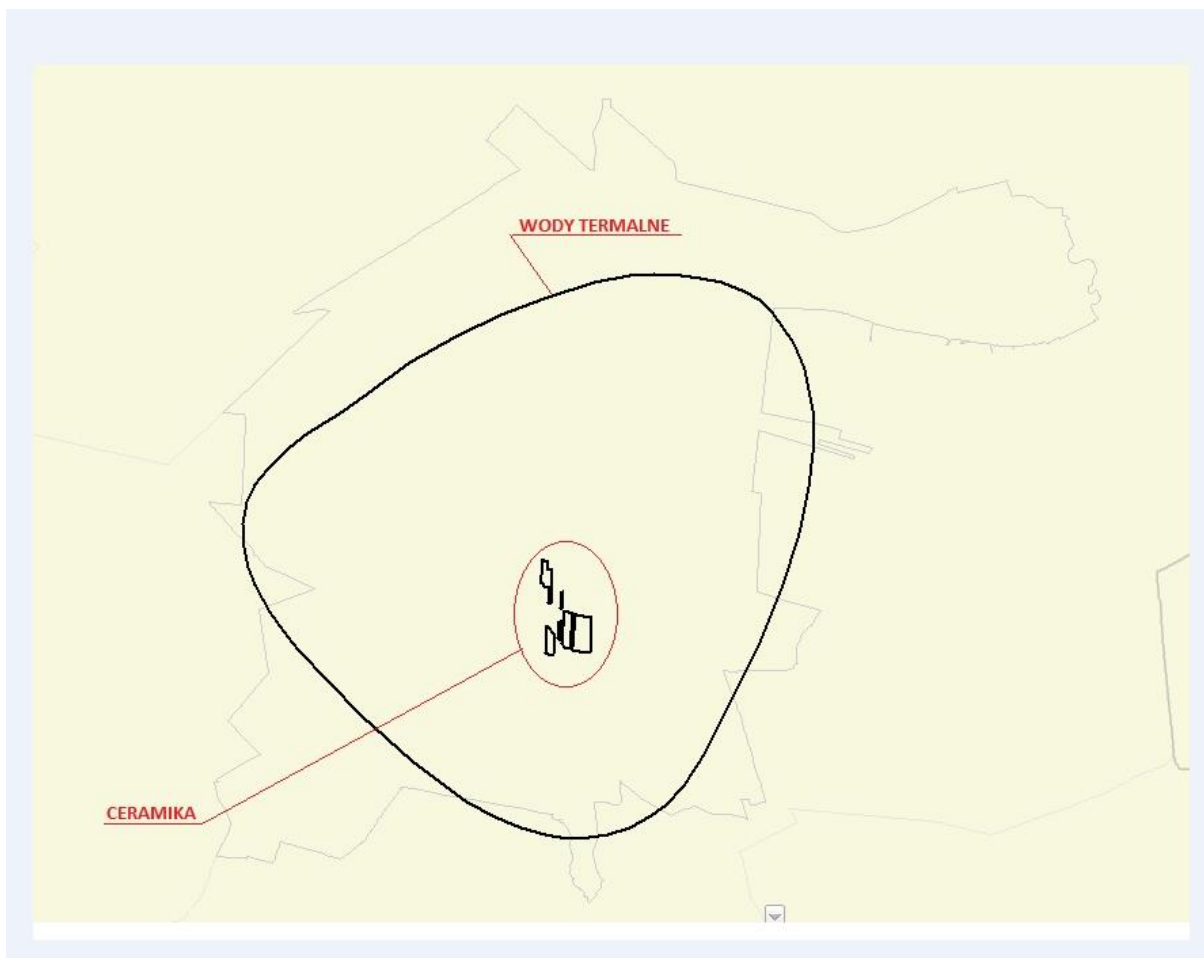
Cały obszar miasta Skierniewice znajduje się w obrębie południowej części geotermalnego subbasenu grudziądzko - warszawskiego. Na terenie miasta stwierdzono występowanie wód geotermalnych o temperaturze ok. 68°C. Do bilansu zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wpisano złożę wód termalnych „Skierniewice GT-1 i GT-2”. W odległości kilku kilometrów, w kierunku na wschód, od obszaru opracowania znajduje się złożę surowców ilastych ceramiki budowlanej (kod złoża w systemie MIDAS: IB 3207). Złożę to nie jest eksploatowane.

Wykorzystanie wód termalnych w rejonie Skierniewic możliwe jest w systemie dubletu otworów - otwór eksploatacyjny i otwór chłonny GT-1 i GT-2. Znajdują się one we wschodnich obrzeżach miasta, w sąsiedztwie ulic: Sobieskiego i Rybickiego. Odległość między tymi odwiertami wynosi ok. 1 km. Odwierty zlokalizowane są na terenach rolniczych stanowiących własność Skarbu Państwa. W bezpośrednim otoczeniu odwiertów znajdują się: tereny rolnicze otwarte i z uprawami pod osłonami, tereny z zabudową produkcyjną i usługową, tereny z zabudową mieszkaniową jednorodziną (osiedle „Mazowiecka”).

Odwierty wód geotermalnych od północno-wschodniej granicy obszaru opracowania znajdują się w odległości ok. 4 km, w linii prostej w kierunku na wschód.

Dotychczas nie ustanowiono stref ochronnych dla ujęć wód geotermalnych, podobnie jak nie określono granic obszaru górniczego i terenu górniczego dla tej kopaliny.

Poniżej na mapie poglądowej przedstawiono zarysy przedmiotowych złóż występujących na terenie miasta.

Rys. 2. Mapa poglądowa z konturem złóż: wód termalnych i surowców ilastych ceramiki budowlanej.

SUROWCE ILASTE CERAMIKI BUDOWLANEJ

- kod złoża w systemie MIDAS: IB 3207,
- nazwa złoża: Skierniewice.

11. Zabytki i obiekty o wartościach kulturowych

Na obszarze objętym projektem planu miejscowego nie występują zabytki i inne formy chronione w oparciu o przepisy ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. W sąsiedztwie ulicy Józefa Poniatowskiego, na działkach nr ew. 75, 78, 79 i 80 znajdują się budynki pochodzące z pierwszej połowy XX w. Zamieszkiwali w nich prawdopodobnie oficerowie wojsk stacjonujących na terenie skierniewickich koszarów. Na wniosek Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Łodzi zostały one objęte ochroną poprzez ustalenia planu miejscowego. Zostały one oznaczone i opisane w terenie o symbolu 7.286 MN,U.

12. Zagrożenia środowiska i problemy jego ochrony

Biorąc pod uwagę opisane powyżej uwarunkowania środowiskowe oraz dotychczasowy stan zagospodarowania obszaru projektu planu miejscowego i najbliższego otoczenia można przypuszczać, że nie występują istotne zagrożenia dla funkcjonowania środowiska w tych obszarach. W obrębie obszaru opracowania i w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie występują obiekty o uciążliwym oddziaływaniu, mający wymiar ponadlokalny. Należy jednak

mieć na uwadze, że stan komponentów środowiska zależny jest od intensywności oddziaływań źródeł uciążliwości umiejscowionych odległe lub od skumulowanego oddziaływania tych źródeł.

Istotne problemy z zakresu ochrony środowiska, które mają znaczenie dla funkcjonowania środowiska na obszarze projektu planu miejscowego związane są z utrzymaniem właściwego stanu czystości powietrza atmosferycznego na obszarze miasta.

12.1. Powietrze atmosferyczne

Dane o stanie powietrza w roku 2017 wg. Raportu o stanie środowiska w woj. łódzkim, 2017 r.

EMISJA:

Gazy (suma SO₂, NO₂, CO) / Pył PM10 [Mg/a]:

- emisja punktowa: 706,3 / 57,8
- emisja liniowa: 71,4 / 18,9
- emisja powierzchniowa: 3 465,1 / 284,8
- rolnictwo: 3,5 / 21,4

IMISJA:

Na terenie miasta Skierniewice nie były prowadzone pomiary ciągłe na stacjach automatycznych. Pomiary manualne stężenia pyłu PM10 oraz benzo(a)pirenu i metali w pyłe PM10 prowadzone były w Skierniewicach na stacji pomiarowej przy ul. Marii Konopnickiej 5.

STAN:

Na terenie powiatu w 2017 r. stwierdzono występowanie obszarów przekroczeń dopuszczalnych i docelowych poziomów substancji w powietrzu określonych wg kryteriów dla ochrony zdrowia.

Na podstawie matematycznego modelowania jakości powietrza określono:

- występowanie obszarów przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM10 (rok) na terenie całego miasta Skierniewice,
- obszar przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM10 (24-godziny) wystąpił na terenie całego miasta,
- Obszar przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM2,5 (rok) wystąpił na terenie całego miasta.

Według kryteriów ustanowionych dla ochrony roślin na obszarze miast nie dokonuje się oceny jakości powietrza.

Źródłem wysokich stężeń benzo(a)pirenu, pyłu zawieszonego PM2,5, PM10 jest proces spalania paliw w celach grzewczych. Stężenia te w okresie zimowym są znacznie wyższe niż w sezonie letnim.

Natomiast do czynników powodujących powstawanie ozonu zalicza się tlenki azotu oraz węglowodory. Ozon jest zanieczyszczeniem pochodzenia fotochemicznego, a jego stężenie zależy bezpośrednio od stopnia nasłonecznienia, wilgotności względnej, temperatury oraz prędkości wiatru. Przyczyny przekroczeń poziomów celów długoterminowych dla ozonu to: komunikacja, warunki pogodowe, naturalne źródła emisji oraz napływ zanieczyszczeń prekursorów ozonu spoza granic województwa.

Przekroczenia jakości powietrza w mieście Skierniewice głównie spowodowane są przez źródła emisyjne zlokalizowane w Skierniewicach, ale również przez źródła spoza miasta, z całej Strefy Łódzkiej (emisja napływowa). Głównymi źródłami zanieczyszczenia powietrza w mieście jest tzw. emisja niska głównie z sektora budownictwa indywidualnego oraz komunalnego, emisja komunikacyjna z dróg, a także w niewielkim stopniu emisja punktowa z

zakładów przemysłowych zlokalizowanych na terenie miasta. Na obszarze miasta znajdują się zakłady przemysłowe, które emitują zanieczyszczenia do powietrza, są to m.in. Energetyka Ciepna Sp. z o.o., Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska, Coveris Rigrig Polska Sp. z o.o., Polski Ogród Oddział/Zakład Przetwórstwa Owocowo- Warzywnego, ZIPO, FERROXCUBE, VEKA, AUSTROTHERM.

Urząd Miasta w Skierniewicach aby chronić jakość powietrza wyznaczyło następujący program:

- ograniczenie emisji z indywidualnych systemów grzewczych poprzez likwidację starych kotłów - poprzez podłączenie do sieci ciepłej lub zastosowanie ogrzewania elektrycznego lub poprzez zmianę paliwa, wymianę starych kotłów na nowe,
- ograniczenie zużycia produkowanej energii i ograniczenie emisji na obszarze przekroczeń przez termoizolację budynków,
- wykorzystanie alternatywnych źródeł energii w postaci kolektorów słonecznych, pomp ciepła lub wykorzystania energii wiatru, które stanowiłyby uzupełniające źródła pozyskiwania energii ciepłej.

Obszar opracowania znajduje się w sąsiedztwie osiedla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej „Zadębie”, gdzie rejestruje się przekroczenia stężeń substancji toksycznych w mieście. Głównymi emitorami niskiej emisji są budynki w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej, nie podłączone są do sieci gazowej.

Obszar opracowania przylega do ulicy Józefa Poniatowskiego, która charakteryzuje się znacznym ruchem komunikacyjnym. Ulica ta wyprowadza ruch z miasta w kierunku na Łódź. Ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo można przypuszczać, iż zanieczyszczenia komunikacyjne emitowane z ww. ulicy mogą stanowić pewnego rodzaju uciążliwość.

Brak stosownych pomiarów z przedmiotowego obszaru, z zakresu emisji zanieczyszczeń nie pozwala na dokładniejszą ocenę.

Można przypuszczać natomiast, iż na terenie całego miasta (również i w obrębie obszaru opracowania) stężenie podstawowych zanieczyszczeń dwutlenku siarki, tlenków azotu i pyłu zawieszonego będzie rosło w sezonie grzewczym.

12.2. Klimat akustyczny

Podstawowymi źródłami hałasu w mieście jest ruch kołowy i kolejowy. Mniejszy wpływ na poziom hałasu ma przemysł i działalność usługowa. Do źródeł hałasu komunikacyjnego (drogowego) należy zaliczyć:

- pojazdy samochodowe,
- inne pojazdy i maszyny poruszające się po drogach za pomocą własnego napędu,
- drogi jako umowne linie źródła hałasu.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku określone są w załączniku do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, stanowiące załącznik do obwieszczenia Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. (Dz. U. z dnia 22 stycznia 2014 r., poz. 112).

Dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej dopuszczalny poziom hałasu w odniesieniu do 16 godzin (dzień) ustalono na poziomie 61 dB, w odniesieniu do 8 godzin (noc) na poziomie – 56 dB.

W obrębie obszaru opracowania nie prowadzono badań dotyczących hałasu emitowanego z ul. Józefa Poniatowskiego, która znajduje się w bezpośrednim jego sąsiedztwie. Zbliżony ruch komunikacyjny panuje w obrębie ulicy Łódzkiej, która stanowi „przedłużenie” ul. Józefa Poniatowskiego i wyprowadza ruch komunikacyjny z miasta w kierunku Łodzi. Najbardziej aktualne badania hałasu emitowanego z tej ulicy pochodzą z sierpnia 2012 r. Poziom hałasu zmierzony w punkcie pomiarowym ulokowanym przy ul. Łódzkiej (punkt wyznaczono po zachodniej stronie ulicy na terenie posesji nr 24, pomiarami objęto odcinek

3,5 km od ulicy 1-Maja do granicy miasta) wynosił w ciągu dnia 64,9 dB, w ciągu nocy 58,5 dB. Wartość poziomu hałasu w środowisku, zarejestrowane w punkcie pomiarowym w porze dnia dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wykazały przekroczenia 3,9 dB, w ciągu nocy - 2,5 dB. Dla terenów rekreacyjno-wypoczynkowej przekroczeń poziomów dopuszczalnych hałasu emitowanego do środowiska nie odnotowano. Wyniki pomiarów odniesiono do obowiązujących przepisów rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, stanowiące załącznik do obwieszczenia Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. (Dz. U. z dnia 22 stycznia 2014 r., poz. 112).

III. Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Celem opracowania planu miejscowego jest zmiana przebiegu linii zabudowy od ulicy Józefa Poniatowskiego i zwiększenie dopuszczalnej maksymalnej wysokości budynków o funkcji „innej” niż mieszkaniowej, dla działki o numerze ewidencyjnym 61, obręb 7 oraz zmiany zapisów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu działki nr ew. 73 położonej przy ul. Poniatowskiego 18, polegającej na zmianie przebiegu linii rozgraniczającej pomiędzy terenem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej, a terenem rolnym w sposób, w którym fragment ww. działki przeznaczy zostanie na cele zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej.

Zakres opracowania zdeterminowany został głównie rodzajem zmian wprowadzonych projektem uchwały.

Projekt planu miejscowego składa się z części opisowej (tekst planu – uchwały Rady Miasta) oraz graficznej – rysunku, jako załącznika do planu nr 1 w skali 1: 1000) dla całego obszaru objętego projektem planu.

Ustalenia projektu planu znajdują się w trzech rozdziałach zawierających:

- przepisy ogólne (rozdział 1),
- ustalenia ogólne dla całego obszaru objętego planem (rozdział 2),
- ustalenia szczegółowe dla terenów (rozdział 3),
- postanowienia końcowe (rozdział 3).

W rozdziale 1 zawarto przepisy ogólne, w których znajdują się informacje dotyczące określeń stosowanych w uchwale planu, oznaczeń graficznych stosowanych na rysunkach planu oraz kategoriach przeznaczenia terenu.

Do obowiązujących ustaleń projektu planu należą następujące oznaczenia graficzne:

- granice obszaru objętego planem,
- teren określony symbolem cyfrowym i symbolem literowym dotyczącym przeznaczenia terenu,
- linie rozgraniczające terenu,
- punkty identyfikacyjne przebiegu linii rozgraniczających,
- linia zabudowy nieprzekraczalna,
- punkty identyfikacyjne linii zabudowy,
- wymiarowanie linii zabudowy – w metrach,
- symbole przeznaczenia terenów sąsiednich.

Z uwagi na uwarunkowania, na obszarze objętym planem nie określono:

- granic i sposobów zagospodarowania terenów górniczych, obszarów osuwania się mas ziemnych oraz krajobrazów priorytetowych – ze względu na brak występowania takich terenów i obszarów w obszarze planu,
- sposobów i terminu tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów ze względu na to, że nie dopuszcza się innego przeznaczenia i zagospodarowania niż ustalone w planie.

Zakres planu zgodny jest z art. 15 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. jedn. Dz. U. z 2012 r., poz. 647 z późn. zm.).

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie jest dokumentem właściwym do określenia szczegółowych rozwiązań i parametrów technicznych zainwestowania poszczególnych terenów funkcjonalnych. W planie zakłada się uwzględnienie przy realizacji poszczególnych inwestycji zapisów przepisów odrębnych.

W obszarze planu, wyodrębniono tereny oznaczone symbolami:

- MN – teren zabudowy mieszkaniowej,
- MN,U – teren zabudowy mieszkaniowej i zabudowy usługowej
- WS – teren wód powierzchniowych,
- Z – teren zieleni,
- WS – teren wód powierzchniowych,
- KD(D) – teren drogi publicznej – ulica klasy dojazdowej.

W projekcie planu, określone przeznaczenie, dopuszczalne funkcje zabudowy i rodzaj użytkowania, uwzględniają niemal w pełni stan istniejący.

W projekcie planu ustalono szczegółowe zasady i standardy zagospodarowywania oraz zabudowy wyodrębnionych terenów różnicując je w zależności od przeznaczenia terenu, charakteru zabudowy, uwarunkowań środowiska przyrodniczego.

Do najistotniejszych należą:

- ograniczenie intensywności zabudowy poprzez wskazanie maksymalnego wskaźnika zabudowy terenu, minimalnej i maksymalnej intensywności zabudowy, minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej,
- ustalenie zasad kształtowania zabudowy, w sposób który eliminuje możliwość dogęszczenia zabudowy,
- ustalenie nieprzekraczalnej linii zabudowy od ulicy Józefa Poniatowskiego i terenu wód powierzchniowych o symbolu 7.284 WS,
- ustalenie maksymalnej wysokości budynków w uwzględnieniu potrzeby zharmonizowania z zabudową w sąsiedztwie,
- zachowanie „terenu wód powierzchniowych” i „terenu zieleni”, jako terenów otwartych zapewniających drożność układów: odwadniającego i wentylacyjnego miasta,
- ustalenie zasad ochrony dla obszaru opracowania, który znajduje się w strefie „C” ochrony uzdrowiskowej, w której obowiązują ograniczenia wynikające z przepisów odrębnych dotyczących lecznictwa uzdrowiskowego,
- zakresie kształtowania zabudowy oraz lokalizacji obiektów i funkcji w terenach mieszkaniowo-usługowych ustalono zakaz lokalizacji usług związanych z:
 - gospodarowaniem odpadami w rozumieniu ustawy o odpadach,
 - składowaniem złomu,
 - składowaniem materiałów sypkich poza pojemnikami lub budynkami,
 - składowaniem paliw kopalnych poza budynkami,
 - przerobem kopalni,
 - pakowaniem, puszkowaniem produktów roślinnych i zwierzęcych,
 - przetwarzaniem owoców i warzyw oraz ryb i produktów pochodzenia zwierzęcego,
 - demontażem, naprawą i lakierowaniem pojazdów,
 - demontażem zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych oraz przygotowania do ponownego użycia zużytego sprzętu oraz odpadów powstałych po demontażu zużytego sprzętu, w rozumieniu ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym,
 - handlem na powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m²,
 - handlem paliwami płynnymi i gazem płynny,
 - przetwarzaniem zużytych baterii i akumulatorów, w rozumieniu ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.

IV. Skutki dla środowiska wynikające z realizacji ustaleń planu miejscowego

Obszar objęty projektem planu położony jest w bliskim sąsiedztwie rzeki Łupi i osiedla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej pn. „Zadębie”.

Obszar planu nie jest objęty formami ochrony, o których mowa w przepisach ustawy o ochronie przyrody. Położenie obszaru w sąsiedztwie rzeki Łupi - Skierniewki, nadaje mu rangę ponadprzeciętną w systemie przyrodniczym miasta. Stanowi on wraz z terenami w sąsiedztwie otwarte tereny zieleni, które wchodzi w skład systemu zieleni w mieście i które spełniają ważną rolę w strukturze przestrzennej miasta, jako podstawowy układ odwadniający oraz wentylacyjny.

Na przeważającej części obszaru realizacja planu będzie polegała na „utrzymaniu” dotychczasowych funkcji zabudowy i zagospodarowania terenu.

Niewielkiej modyfikacji ulegnie skala zabudowy. W ramach terenu zieleni, w ramach przeznaczenia uzupełniającego dopuszczono realizację zabudowy rekreacji indywidualnej, obiektów małej architektury oraz sieci i urządzeń infrastruktury technicznej. Ponadto umożliwiono realizację zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, która może być lokalizowana nie tylko w pasie przyulicznym ulicy Józefa Poniatowskiego, ale i w sąsiedztwie ul. Romualda Traugutta.

W zgodzie z ustaleniami planu w terenie o symbolu 7.233 MN może zostać zrealizowany budynek zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. W terenie o symbolu 7.234 ZP usankcjonowano lokalizację altany i niewielkiego budynku o funkcji rekreacyjnej.

W planie nie ustanowiono sposobów i terminów tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów. Nowa zabudowa przyniesie niewiele większą intensywność wykorzystania przedmiotowych terenów. W terenie o symbolu 7.234 ZP maksymalny wskaźnik zabudowy ustalono na poziomie 0,04, maksymalną powierzchnię zabudowy – 4 %. W terenie o symbolu 7.233 MN maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy ustalono na poziomie 0,4, (min. 0,04), maksymalną powierzchnię zabudowy na poziomie – 13 %. Przedmiotowe tereny zachowują dostępność do niezbędnych sieci infrastruktury technicznej (wodociąg, kanalizacje sanitarną i deszczową, sieć elektroenergetyczną i telekomunikacyjną oraz gazociąg), stąd i skala ujemnego oddziaływania wynikająca ze zintensyfikowania zabudowy będzie miała wymiar ograniczony.

Zachowanie minimalnego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 85 % w terenie zieleni i 50% w terenie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej należy oceniać jako pożądane i w pełni uzasadnione rozwiązanie projektu planu – z punktu widzenia ochrony środowiska przyrodniczego i ze względu na potrzeby właścicieli nieruchomości.

Poniżej przedstawiono prognozę oddziaływania na środowisko projektowanej w planie zabudowy i zagospodarowania terenu, odniesioną do poszczególnych elementów środowiska:

- wpływ na warunki klimatu lokalnego. Z ograniczeniem powierzchni biologicznie czynnych i z powstaniem obiektów budowlanych wiążą się zmiany warunków mikroklimatycznych: przewietrzania, zmniejszenie wilgotności powietrza, podwyższenie temperatury i zmniejszenie jej amplitudy, zwiększenia zacinienia niektórych terenów. Przeobrażenia te są typowe dla obszarów poddanych procesom urbanizacji. Odnosi się to do wyodrębnionych w projekcie planu terenów: 7.233 MN i 7.234 ZP, na których przewiduje się nieznaczne zwiększenie intensywności zabudowy. Biorąc pod uwagę, iż nie zwiększy się istotnie intensywność wykorzystania terenów można prognozować, iż nie nastąpią odczuwalne zmiany w sferze klimatu i przedmiotowy obszar będzie nadal mógł pełnić ważną rolę w strukturze przestrzennej miasta, jako podstawowy układ odwadniający oraz wentylacyjny.

- wpływ na powierzchnię ziemi i gleby. Nie należy spodziewać się istotnych zmian w ukształtowaniu powierzchni terenów przewidzianych do zabudowy. Nowe formy powierzchniowe towarzyszące budowom, jak nasypy, wykopy, najczęściej nie będą miały charakteru trwałego, a ich rozmiary – raczej niewielkie i niezauważalne w terenie. Na całym obszarze objętym planem gleby rolnicze nie występują. Należy sądzić, że zabudowa prowadzona wcześniej, doprowadziła do pełnego przekształcenia profili glebowych. Stąd można ocenić, że ustalenia planu nie generują negatywnego oddziaływania na środowisko w tej sferze.

- wpływ na kopaliny naturalne. Na obszarze planu nie występują jakiegokolwiek udokumentowane złoża kopalin.

- wpływ na wody powierzchniowe i wody podziemne. Ze względu na bliskość obszaru opracowania do rzeki i cieków ją zasilających, należy w niniejszym opracowaniu ocenić skalę zagrożenia zanieczyszczeniem wód tych cieków. W sąsiedztwie obszaru opracowania, w pasie drogowym ulicy Józefa Poniatowskiego, przebiega sieć kanalizacji sanitarnej. W planie ustala się zasadę odprowadzania ścieków komunalnych do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej. Zagrożenie niekontrolowanymi zrzutami ścieków jest minimalne i może dotyczyć sytuacji awaryjnych.

Ze względu na niewielką powierzchnię, która zostanie utwardzona (uszczelniona) nie przewiduje się wzrostu ilości ścieków, stanowiących zanieczyszczone wody opadowe lub roztopowe.

Ustalenia planu mogą nieść niewielkie zagrożenia dla jakości wód podziemnych o walorach użytkowych (np. w trakcie budowy) - decyduje o tym budowa geologiczna obszaru i wysoki poziom wód gruntowych, szczególnie w części północnej obszaru opracowania (treść rozdziału 4).

- wpływ na rośliny i zwierzęta. Nie występują na obszarze planu cenne, naturalne zbiorowiska roślinności, jak też nie ma tutaj miejsc lęgowych i stałego bytowania cennych gatunków zwierząt dziko żyjących. Egzystują jedynie gatunki pospolite, związane z osiedlami ludzkimi, głównie drobne ssaki, ptaki i owady. Nie przewiduje się, by ustalenia planu wywierały znaczący wpływ na warunki bytowania fauny towarzyszącej obszarom zurbanizowanym.

W projekcie planu wyodrębniono i obęto ochroną najcenniejsze pod względem przyrodniczym części obszaru objętego planem, to jest niewielki zbiornik wodny wybudowany na jednym z dopływów rzeki Łupi – Skierniewki. Zakłada się utrzymanie „otwartości” tych terenów poprzez zagospodarowanie zielenią. Dla każdego z terenów zabudowy określa się udział powierzchni biologicznie czynnej, odniesiony do powierzchni terenu – 50 % dla terenu MN i 85 % dla terenu ZP.

- wpływ na krajobraz. Projekt planu zawiera szczegółowe ustalenia, które winny zagwarantować harmonijne nawiązanie nowej zabudowy do uporządkowanego krajobrazu w sąsiedztwie obszaru planu. W planie chroni się walory zagospodarowania takie jak: wielkość, rozplanowanie i wygląd zabudowy, wielkość i rozmieszczenie terenów zieleni.

Należy prognozować, iż zabudowa realizowana w oparciu o ustalenia planu, nie wpłynie negatywnie na walory istniejącego terenu.

- wpływ na cele i przedmiot obszarów chronionych, w tym obszarów Natura 2000. Na obszarze planu nie występują obszary przyrodniczo cenne poddane ochronie w formach przewidzianych ustawą o ochronie przyrody.

Należy prognozować, iż znajdujące się poza obszarem planu tereny przyrodniczo chronione nie zostaną poddane presji niekorzystnych czynników będących skutkiem realizacji planu. Odnosi się to również do obszaru sieci Natura 2000 „Doliny Rawki”.

- wpływ na obszar ochrony uzdrowiskowej Skierniewice – Maków. W ustaleniach projektu planu respektuje się zasady gospodarowania (w tym, ograniczenia w zagospodarowaniu) zapisane w ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych dla strefy „C” ochrony uzdrowiskowej; obszar planu położony jest w strefie „C” obszaru ochrony uzdrowiskowej Skierniewice – Maków.

- wpływ na zabytki i dobra materialne. Na obszarze planu nie występują obiekty i obszary chronione w trybie przepisów Ustawy o zabytkach i opiece nad zabytkami.

- wpływ na warunki i jakość życia mieszkańców. Zmiana planu zawiera szereg ustaleń dotyczących ochrony środowiska, które w sposób bezpośredni i pośredni wpływają korzystnie na warunki życia i zdrowie ludzi.

Projekt planu wprowadza ustalenia, które pozwalają na zapewnienie kompleksowej ochrony zdrowia mieszkańców terenu objętego analizą. Są to ustalenia, dotyczące ochrony i kształtowania, jakości powietrza atmosferycznego, regulacji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, ochrony i kształtowania terenów zieleni, ochrony przed hałasem, czy też ochrony i kształtowania ładu przestrzennego oraz wartości krajobrazowej analizowanego obszaru. W projekcie planu dokonano klasyfikacji obszaru opracowania pod względem wymaganego standardu jakości klimatu akustycznego.

Projekt planu nie przewiduje lokalizacji obiektów niosących ze sobą obciążenia dla środowiska w rozumieniu przepisów Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – załącznik do obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2015 r. (Dz. U. z 18 stycznia 2016 r., poz. 71).

W obszarze opracowania nie przewiduje się znacznego wzrostu zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza oraz znaczącego wzrostu natężenia hałasu.

W związku z ewentualną budową (rozbudową) budynku nie można wykluczyć dyskomfortu wywołanego pracami budowlanymi. Na skutek prowadzenia prac budowlanych należy spodziewać się zwiększonej emisji hałasu, której źródłem będą pracujące maszyny i urządzenia oraz zwiększonej emisji pyłowych, generowanych podczas prowadzenia prac ziemnych. Prace te prawdopodobnie prowadzone będą etapowo, w porze dziennej, co nie powinno stanowić źródeł emisji ponadnormatywnego hałasu w godzinach nocnych.

Ze względu na charakter oddziaływań - krótkotrwałe i chwilowe nie przewiduje się ich istotnego wpływu na kształtowanie klimatu akustycznego. Zasięg oddziaływania prowadzonych prac powinien zamykać się w granicach nieruchomości.

Umożliwienie budowy i rozbudowy budynków, ze względu na niewielki jej zakres, nie wpłynie na zmianę stosunków wodnych w obszarze opracowania i w sąsiedztwie. Zgodnie z ustaleniami obecnego planu zaopatrzenie w wodę odbywa się z sieci wodociągowej. Co wyeliminowało budowę i korzystanie z indywidualnych ujęć wody i zabezpieczyło przed ewentualnym przenikaniem zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego. W zakresie zapewnienia warunków infiltracji wód istotne są zapisy planu w zakresie parametrów zabudowy obszaru opracowania w tym: zachowanie powierzchni biologicznie czynnej i zachowania maksymalnego wskaźnika zabudowy. Służyć ma to ograniczeniu uszczelniania gruntu oraz zachowanie możliwie dużej powierzchni „przyrodniczo-aktywnej” umożliwiających naturalną filtrację wód do gruntu oraz ograniczeniu nadmiernego odpływu wód opadowych z analizowanego obszaru.

Powyższe ustalenia w znacznym stopniu eliminują zagrożenia związane ze zanieczyszczeniem środowiska i zaburzeniem jego funkcjonowania, a więc pośrednio chronią i utrzymują korzystne warunki życia mieszkańców analizowanego obszaru. Ustalenia z zakresu ochrony środowiska, ładu przestrzennego minimalizują w stopniu wystarczającym uciążliwość wynikającą z funkcjonowania terenów zurbanizowanych. Projekt planu właściwie przewiduje rozwiązania chroniące środowisko życia i zdrowia ludzi w zakresie, jaki może być przedmiotem postanowień planu, związku z powyższym nie prognozuję negatywnego znaczącego oddziaływania na życie ludzi.

- zagrożenie promieniowaniem elektromagnetycznym. Na obszarze objętym planem nie ma obiektów, które byłyby liczącym się źródłem emisji promieniowania elektromagnetycznego. W projekcie planu nie wyklucza się wykonania obiektów stanowiących źródła emisji promieniowania elektromagnetycznego, jakimi są obiekty infrastruktury technicznej z zakresy telekomunikacji i elektroenergetyki. W myśl ustaleń planu, zasadą jaka będzie obowiązywać przy sytuowaniu wszelkich sieci i urządzeń infrastruktury technicznej (w tym, telekomunikacyjnej i elektroenergetycznej) jest zasada, by taka lokalizacja nie eliminowała możliwości realizacji przeznaczenia terenu na warunkach tego planu i na warunkach

wynikających z przepisów odrębnych. W przepisach odrębnych wymaga się, by sieci i urządzenia telekomunikacyjne i elektroenergetyczne realizowane były z zachowaniem właściwych stref bezpieczeństwa.

- zagrożenie powodziowe. Ciek, na którym utworzono zbiornik wodny, znajdujący się w obrębie obszaru opracowania nie został uwzględniony w „Studium dla obszarów nieobwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi – rzeka Skierniewka” oraz w opracowaniu - uzupełnieniu do „Studium dla obszarów nieobwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi – etap I”, wrzesień, 2006 r.

Realizacja zagospodarowania w obszarze opracowania i w jego sąsiedztwie, na warunkach określonych w planie nie powinna stwarzać zagrożenia dla ludzi i mienia ze strony wód powierzchniowych.

- wytwarzanie odpadów. Realizacja zabudowy przyzwolonej w projekcie planu będzie skutkować niewielkim wzrostem ilości wytwarzanych odpadów, zwłaszcza odpadów komunalnych. Są to odpady o najniższym stopniu uciążliwości, którymi gospodarowanie nie przedstawia większych problemów. Efektem podejmowania nowych inwestycji budowlanych może być pojawienie się odpadów rozbiórkowych i remontowych typu budowlanego.

- wpływ ustaleń zmiany planu na obszar ochrony uzdrowiskowej Skierniewice – Maków. W ustaleniach projektu planu respektuje się zasady gospodarowania (w tym, ograniczenia w zagospodarowaniu) zapisane w ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych dla strefy „C” ochrony uzdrowiskowej; obszar planu położony jest w strefie „C” obszaru ochrony uzdrowiskowej Skierniewice – Maków.

- przewidywane możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko. Nie przewiduje się by ustalenia projektu planu w jakimkolwiek stopniu skutkowały transgranicznym oddziaływaniem.

Przewidywane skutki oddziaływania ustaleń projektu planu na środowisko i jego prawidłowe funkcjonowanie są zróżnicowane, co do charakteru zmian, trwałości przekształceń, natężenia zachodzących zmian, częstotliwości zmian i ich zasięgu przestrzennego. Spodziewane przeobrażenia w środowisku w związku z wprowadzeniem ustaleń planu miejscowego będą prawdopodobnie niewielkie, bez znaczącego negatywnego oddziaływania na ogólny stan środowiska obszaru opracowania i terenów przyległych.

Wśród oddziaływań na środowisko w kontekście ustaleń projektu planu przeanalizowane zostały następujące znaczące oddziaływania:

1. Charakter zmian:

- pozytywne,
- negatywne,
- bez większego znaczenia

2. Pod względem bezpośredniości:

- bezpośrednie,
- pośrednie (w sensie dalsze),
- wtórne (w rozumieniu pochodne, występujące jako skutek w późniejszym okresie),

3. Pod względem okresu trwania

- chwilowe (ograniczonym do maksimum 1 doby),
- krótkoterminowe (do 1 roku),
- długoterminowe (kilkudziesięcioletnim np. powyżej 50 lat),

4. Pod względem częstotliwości:

- stałe,
- zmienne,
- epizodyczne

5. Pod względem trwałości przekształceń:

- o skutkach odwracalnych,
- o skutkach nieodwracalnych

6. Intensywność przekształceń;

- znaczne,
- nieznaczne,
- obojętne,
- skumulowane (nakładające się oddziaływanie pochodzące z różnych źródeł)

7. Zasięg przestrzenny oddziaływania:

- lokalnie, (miejscowe),
- w terenach przyległych.

Brak definicji tych pojęć w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz w ustawie Prawo ochrony środowiska powodują, że ocena w dużej mierze jest subiektywna.

Dla przedsięwzięć, przewidzianych w projekcie planu bezpośrednio oddziaływanie na środowisko będzie ograniczone do najbliższego sąsiedztwa. Przed określeniem konkretnych lokalizacji inwestycji możliwe jest tylko wskazanie kluczowych czynników, które będą lub potencjalnie mogą wpływać na zmiany stanu środowiska.

Ewentualne uciążliwości ograniczane są poprzez ustalenia ujęte w projekcie planu. W związku z tym ważna jest jego realizacja w zakresie systemów zaopatrzenia w wodę, odprowadzenia ścieków bytowych, komunalnych i wód opadowych, systemów i sposobów ogrzewania, segregowania odpadów stałych w miejscach ich powstawania, zachowania parametrów zabudowy i odpowiednich wskaźników terenów biologicznie czynnych. Zagrożenie dla środowiska może wynikać przede wszystkim z braku kompleksowej realizacji ustaleń ujętych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Tabela 3. Ogólna ocena potencjalnych skutków wpływu realizacji ustaleń projektu planu na środowisko i jakość życia i zdrowia ludzi

KOMPONENTY ŚRODOWISKA OBJĘTE PROGNOZĄ	RODZAJ ODDZIAŁYWAŃ						
	Charakter zmian	Pod względem bezpośredniości	Okres trwania	Częstotliwość	Trwałość przekształceń	Intensywność przekształceń	Zasięg oddziaływania
Gleby i powierzchnia terenu	bez większego znaczenia	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	nieodwracalne	nieznaczna	lokalnie
Zwierzęta	bez większego znaczenia	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	nieodwracalne	nieznaczne,	lokalnie
Rośliny	bez większego znaczenia	bezpośrednie		zmiennie	odwracalne	nieznaczne,	lokalnie
Różnorodność biologiczna	bez większego znaczenia	wtórne	długoterminowe	zmiennie	odwracalne	nieznaczne,	lokalnie
Krajobraz	bez większego znaczenia	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	odwracalne	nieznaczne	lokalnie
Wody	bez większego znaczenia	pośrednie	krótkoterminowe	epizodyczne	nieodwracalne	nieznaczne	lokalnie i w terenach przyległych
Klimat lokalny (mikroklimat)	bez większego znaczenia	wtórne	długoterminowe	stałe	nieodwracalne	nieznaczne	lokalnie i w terenach przyległych
Powietrze Atmosferyczne	bez większego znaczenia	bezpośrednie	długoterminowe	zmiennie	odwracalne	nieznaczne	lokalnie

Klimat akustyczny (emisja hałasu)	bez większego znaczenia	bezpośrednie	krótkoterminowe o zmiennym dobowym natężeniu, związane z pracą maszyn i urządzeń budowlanych	zmienne	odwracalne	nieznaczące	lokalnie
Środowisko życia człowieka	bez większego znaczenia jedynie na skutek prowadzenia prac budowlanych należy spodziewać się zwiększonej emisji hałasu, której źródłem będą pracujące maszyny i urządzenia oraz zwiększonej emisji pyłowych, generowanych podczas prowadzenia prac ziemnych	bezpośrednie	krótkoterminowe	zmienne	odwracalne	nieznaczące,	miejscowe

Oddziaływania, będące skutkiem realizacji ustaleń zmiany planu będą występowały głównie w fazie budowy poszczególnych budynków, ich eksploatacji i likwidacji, a ich rodzaj i ich natężenie będzie zróżnicowane w czasie i przestrzeni.

7. V. Ocena rozwiązań zawartych w projekcie planu mających na celu zapobieganie, ograniczanie i kompensację przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko

Zapisane w projekcie planu ustalenia dotyczące założonej struktury funkcjonalno-przestrzennej obszaru planu (w znacznej części przesądzonej istniejącym zagospodarowaniem), to jest rozmieszczenie terenów o różnym przeznaczeniu i różnych warunkach zagospodarowania, także ustalenia dotyczące określenia intensywności zabudowy i zagospodarowania tych terenów oraz określenia zasad i warunków podejmowania inwestycji budowlanej – winny zapewnić utrzymanie równowagi przyrodniczej i prawidłowych warunków życia w obszarze objętym planem, jak też w obszarach przyległych. Ewentualny negatywny wpływ ustaleń planu na środowisko wynikał będzie głównie z wprowadzenia nowej zabudowy – jednorodzinne go budynku mieszkalnego. Ze względu na lokalizację obszaru opracowania – w dolinie rzeki Łupi-Skierniewki skala przekształceń w środowisku na tych terenach będzie odbiegać od typowej dla terenów nowych inwestycji.

Projekt planu w swojej treści zawiera rozwiązania i szczegółowe ustalenia odnoszące się wprost do zagospodarowania wyodrębnionych terenów, a których celem jest minimalizacja niekorzystnego wpływu na środowisko planowanej zabudowy oraz innych form zagospodarowania terenu. Podstawowe ustalenia projektu planu w tym zakresie zostały przedstawione i ocenione we wcześniejszych rozdziałach niniejszego opracowania. Projekt planu zawiera: szczegółowe zdefiniowanie dopuszczalnych funkcji zabudowy i zagospodarowania terenu, ograniczenia dla miejsca sytuowania nowego budynku, ustalenie minimalnej powierzchni działki budowlanej, maksymalnego wskaźnika zabudowy działki (terenu), minimalnego i maksymalnego wskaźnika intensywności zabudowy, minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnej wysokości budynków. Powyższe parametry zabudowy i wskaźniki odnoszące się do sposobu zagospodarowania działek budowlanych są różne dla poszczególnych terenów zabudowy, zależnie od rodzaju dopuszczonej zabudowy oraz uwarunkowań wynikających z dotychczasowego zainwestowania i sposobu użytkowania terenów. Należy oceniać, że zachowanie ich wartości granicznych pozwoli utrzymać równowagę środowiskową na obszarze planu, zachować podstawową funkcję, jaka pełnią w strukturze przestrzennej miasta. Są to otwarte tereny zieleni, które wchodzą w skład systemu zieleni w mieście i które spełniają rolę jako podstawowy układ odwadniający oraz wentylacyjny.

Projekt planu normuje również kwestie obsługi zabudowy w zakresie infrastruktury technicznej. Część tych mediów ma bezpośrednie odniesienie do ochrony środowiska przed emisją zanieczyszczeń powstających z użytkowania zabudowy (zanieczyszczeń do powietrza, ścieków i odpadów).

Powyższe unormowania mające na celu ograniczenie negatywnego oddziaływania planowanej zabudowy będą wspomagane rozwiązaniami, które mogą być sformułowane dopiero na etapie przygotowania inwestycji, w zgodzie z zapisami w planie oraz przepisami powszechnie obowiązującym. W ramach przygotowania projektów inwestycyjnych będą musiały się znaleźć, między innymi, rozwiązania dla spełnienia poniższych rozstrzygnięć planu:

- obowiązku odprowadzenia ścieków komunalnych do miejskiej sieci kanalizacyjnej sanitarnej,
- o obowiązku usuwania odpadów na zasadach określonych w przepisach odrębnych, w oparciu o niezbędne urządzenia służące gromadzeniu odpadów w celu ich przygotowania do transportu do miejsc odzysku lub unieszkodliwiania,
- ustalenia planu o stosowaniu pro-ekologicznych źródeł ciepła,
- ustalenia planu o zakwalifikowaniu wyodrębnionych planem terenów zabudowy do następujących rodzajów terenów o dopuszczalnych poziomach hałasu w środowisku, o których mowa w przepisach prawa ochrony środowiska:

- teren o symbolu: 7.233 MN, zalicza się do terenów chronionych akustycznie określonych jako „tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej”,
- teren o symbolu 7.234 ZP zalicza się do terenów chronionych akustycznie określonego jako „teren rekreacyjno-wypoczynkowy”.

VI. Możliwości rozwiązań alternatywnych dla obszarów natura 2000

Zakres stanowienia planu nie dotyczy obszarów Natura 2000. Realizacja nowych inwestycji na obszarze planu nie niesie zagrożeń dla utrzymania walorów przyrodniczych doliny Rawki, gdzie utworzono Obszar Natura 2000 pn. „Dolina Rawki” i rezerwat przyrody pn. „Rawka”. Obszar projektu planu nie ma bezpośredniego powiązania z tymi terenami.

VII. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień planu miejscowego oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Obowiązek dokonywania okresowej oceny zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, a przy tym także analizy realizacji planów miejscowych, nakłada na Prezydenta Miasta ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W art. 32 tej ustawy stanowi się, że Prezydent Miasta co najmniej raz w okresie kadencji musi wyniki tej oceny przedstawić Radzie Miasta. Jednocześnie posiada prawo występowania do Rady z wnioskami o sporządzenie lub zmianę miejscowych planów, w przypadku gdy wyniki ocen i analiz indywidualnych wniosków, postulatów, uzasadniają jego zdaniem, podjęcie takiej zmiany. Rada Miasta Skierniewice zachowuje możliwość dokonania zmian w treści planu przedmiotowego obszaru w przypadkach gdy ocena skutków realizacji tego planu będzie negatywna.

VIII. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sporządzonego dla obszaru położonego w sąsiedztwie ulicy Józefa Poniatowskiego i Romualda Traugutta, w sąsiedztwie cieku zasilającego wody rzeki Łupi - Skierniewki.

Opracowaniem planu objęto część zabudowy mieszkaniowo-usługowej zlokalizowanej w pasie przyulicznym ulicy Józefa Poniatowskiego, zbiornik wodny utworzony na cieku zasilającym wody rzeki Łupi – Skierniewki oraz tereny zieleni znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie tego zbiornika. Obszar opracowania znajduje się w dolinie rzeki Łupi – Skierniewki.

Powierzchnia obszaru projektu planu wynosi ok. 0,78 ha. Obszar objęty projektem planu wyraźnie wyodrębnia się w strukturze miasta. Swoiste obniżenie terenu z otwartym terenem zieleni spełnia ważną rolę jako podstawowy układ odwadniający oraz wentylacyjny dla miasta.

Zasadniczym celem, dla którego podjęto prace nad planem było powiększenie powierzchni terenu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w celu umożliwienia realizacji jednorodzinnego budynku mieszkalnego, w ramach kontynuowania dotychczasowej funkcji zagospodarowania oraz usankcjonowanie zabudowy rekreacyjnej w sąsiedztwie zbiornika wodnego.

Opracowanie planu miejscowego podjęto ze względu na potrzebę uporządkowania dotychczasowych i wprowadzanych, nowych funkcji zabudowy i zagospodarowania terenów, tak by uzyskać zespół zabudowy, spójny pod względem funkcjonalnym i urbanistyczno-architektonicznym w sposób, który nie będzie zakłócał przebiegu procesów przewietrzania i wentylacji miasta, które zapewnione są przez ten obszar.

Obszar planu położony jest poza obszarami przyrodniczo cennymi, objętymi prawną ochroną na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody. Poddany jest natomiast

rygorom ochrony wynikającym z położenia w strefie „C” ochrony uzdrowiskowej Obszaru Ochrony Uzdrowiskowej Skierniewice – Maków, na podstawie przepisów ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach, obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych.

Analizując uwarunkowania przyrodnicze oraz dotychczasowy stan zagospodarowania obszaru planu i najbliższego otoczenia, można uznać że nie występują istotne zagrożenia dla funkcjonowania środowiska tego rejonu. Na obszarze planu i w jego sąsiedztwie, nie występują obiekty o uciążliwym oddziaływaniu, mającym wymiar ponadlokalny. Trzeba jednak mieć na uwadze, że niektóre elementy środowiska na danym obszarze, ich stan, zależy od intensywności oddziaływania źródeł uciążliwości umiejscowionych odległe lub skumulowanego oddziaływania tych źródeł. Odnosi się to, w szczególności, do problemu utrzymania właściwego stanu czystości powietrza na obszarze miasta i utrzymania stanu czystości wód rzeki Łupi – Skierniewki.

Dotychczasowe zagospodarowanie obszaru planu nie generuje zagrożeń dla utrzymania walorów środowiskowych Obszaru Ochrony Uzdrowiskowej Skierniewice – Maków. Obszar planu położony jest odległe od obszarów poddanych prawnej ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody (tj. Bolimowskiego Parku Krajobrazowego i Bolimowsko-Radziejowickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Zwierzyniec Królewski”, obszaru sieci Natura 2000 „Dolina Rawki”, rezerwatu przyrody rzeki Rawki). Najbliżej, bo w odległości ok. 1,4 km znajduje się Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Zwierzyniec Królewski”. Obszar Natura 2000 pn. „Dolina Rawki” znajduje się w odległości ok. 7,3 km w linii prostej na wschód. Sposób wykorzystania obszaru planu nie umniejsza walorów przyrodniczych w/wym. obszarów chronionych.

W studium ochrony powodziowej sporządzonym w 2006 r. przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie, obszar opracowania nie został uwzględniony.

W projekcie planu wyodrębniono następujące tereny o różnym przeznaczeniu:

- teren dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- teren zieleni,
- teren wód powierzchniowych.

W projekcie planu, określone dla wyodrębnionych terenów przeznaczenie, dopuszczalne funkcje zabudowy lub rodzaj użytkowania, uwzględniają niemal w pełni stan istniejący.

W projekcie planu ustala się szczegółowe zasady i standardy zagospodarowywania oraz zabudowy wyodrębnionych terenów różnicując je w zależności od przeznaczenia terenu, charakteru zabudowy i uwarunkowań środowiska przyrodniczego.

Do najistotniejszych należą:

- ograniczenie intensywności zabudowy poprzez wskazanie maksymalnego wskaźnika zabudowy działki, minimalnej i maksymalnej intensywności zabudowy i minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej,
- ustalenie zasad kształtowania zabudowy dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i rekreacyjnej, w sposób który eliminuje chaos w terenie (ustalenie maksymalnej wysokości budynków, nachylenie połaci dachowych, w celu uwzględnienia potrzeby przewietrzania miasta oraz zharmonizowania z istniejącą zabudową,
- ustalenie nieprzekraczalnej linii zabudowy od ulicy Józefa Poniatowskiego i terenów wód powierzchniowych,
- ustalenie zasad zaopatrzenia zabudowy w media i zasad wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną,
- ustalenie standardów akustycznych poszczególnych terenów stosownie do postanowień przepisów Prawa ochrony środowiska,
- respektowanie zasad gospodarowania (w tym, ograniczenia w zagospodarowaniu) zapisane w ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony

uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych dla strefy „C” ochrony uzdrowiskowej Skierniewice – Maków.

Na przeważającej części obszaru realizacja planu będzie polegała na „utrzymaniu” dotychczasowych funkcji zabudowy i zagospodarowania terenu oraz istniejących formy i skali zabudowy. Największe przekształcenia, z racji ustalonych funkcji zabudowy i zagospodarowania terenu, nastąpią w terenie „powiększonym” na cele zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Nowa zabudowa przyniesie większą intensywność wykorzystania przedmiotowego terenu nie naruszając podstawowej funkcji przedmiotowego obszaru jaką jest przewietrzanie miasta.

Przedmiotowe tereny zachowują dostępność do niezbędnych sieci infrastruktury technicznej (wodociąg, kanalizację sanitarną, sieć elektroenergetyczną i telekomunikacyjną, gazociąg, ciepłociąg), stąd i skala ujemnego oddziaływania wynikająca z niewielkiego zintensyfikowania zabudowy (jeden budynek) będzie miała wymiar ograniczony.

Niniejsza prognoza wykazała, iż potencjalne negatywne skutki środowiskowe wywołane realizacją ustaleń projektu planu są niewielkie. Wskutek realizacji nowej zabudowy może dojść do pogorszenia jakości powietrza i klimatu akustycznego na etapie budowy i zamykać się będzie w granicach przedmiotowej nieruchomości.

Na obszarze planu nie występują cenne, naturalne zbiorowiska roślinności, jak też nie ma tutaj miejsc łęgowych i stałego bytowania cennych gatunków zwierząt dziko żyjących. Nie przewiduje się, by ustalenia planu wywierały znaczący wpływ na warunki bytowania fauny towarzyszącej obszarom zurbanizowanym. W projekcie planu wyodrębnia się tereny wód powierzchniowych ujęte w zbiornik wodny i cieki zasilające rzekę Łupie – Skierniewkę. Zakłada się utrzymanie „otwartości” tych terenów w celu oraz ustalenie dla każdego z terenów zabudowy udziału powierzchni biologicznie czynnej.

W ustaleniach projektu planu respektuje się zasady gospodarowania (w tym, ograniczenia w zagospodarowaniu) zapisane w ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych dla strefy „C” ochrony uzdrowiskowej.

Należy prognozować, że znajdujące się poza obszarem planu tereny przyrodniczo chronione nie zostaną poddane presji niekorzystnych czynników będących skutkiem realizacji planu. Odnosi się to również do obszaru sieci Natura 2000 „Doliny Rawki”.

Zapisane w projekcie planu ustalenia dotyczące założonej struktury funkcjonalno-przestrzennej obszaru planu (w dużej części przesądzonej istniejącym zagospodarowaniem), ustalenia dotyczące określenia intensywności zabudowy i zagospodarowania tych terenów oraz określenia zasad i warunków podejmowania inwestycji budowlanych – winny zapewnić utrzymanie równowagi przyrodniczej i prawidłowych warunków życia w obszarze objętym planem, jak też w obszarach przyległych. Ewentualny negatywny wpływ ustaleń planu na środowisko wynikał będzie jedynie z wprowadzenia nowej zabudowy (jednorodzinny budynek mieszkalny). Skala przekształceń w środowisku będzie niewielka. Brak jest możliwości całkowitego wyeliminowania negatywnych dla środowiska skutków, szczególnie w trakcie realizacji zabudowy.

IX. Wnioski końcowe

Przy spełnieniu wymagań wynikających z ustaleń planu oraz przepisów szczególnych dotyczących ochrony środowiska i ochrony przyrody, plan nie budzi obaw o spowodowanie zagrożenia dla środowiska naturalnego. Przyszłe zagospodarowanie nie wpłynie degradująco na środowisko, w szczególności na przyrodę, w tym na Obszar Natura 2000 „Dolinę Rawki” i pozostałe obszary objęte ochroną konserwatorską.

Ustalenia projektu miejscowego planu nie naruszają zasad i kierunków rozwoju przestrzennego przyjętych w Zmianie studium uwarunkowań i kierunków

zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewic – II edycja (Uchwała Nr XXIII/42/2016 Rady Miasta Skierniewice z dnia 7 kwietnia 2016 r.).

Realizacja projektu planu miejscowego polegać będzie na zachowaniu dotychczasowej struktury przestrzennej. Obszar opracowania wraz z terenami przyległymi nadal pełnił będzie ważną funkcję w strukturze przestrzennej miasta, jako otwarte tereny zieleni wchodzące w skład „systemu zieleni w mieście”. Nadal pełnić będą rolę podstawowego układu odwadniającego oraz wentylacyjnego dla miasta.

W związku z powyższym można stwierdzić, iż realizacja ustaleń projektu planu nie stanowi istotnych zagrożeń dla środowiska naturalnego w skali ponadlokalnej, a przewidywane negatywne skutki w skali lokalnej mieszczą się w formule strat nieuniknionych.

W świetle przedstawionej analizy ustaleń projektu planu oraz zawartych w powyższej prognozie uwag, projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru miasta Skierniewice położonego w sąsiedztwie ulic: Józefa Poniatowskiego i Romualda Traugutta należy uznać za poprawny.

- 8.
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.
- 13.
- 14.
- 15.

LITERATURA

- Kistowski M., Korwel-Lejkowska B. - Problemy metodyczne i proceduralne sporządzania prognoz oddziaływania na środowisko projektów planów zagospodarowania przestrzennego województw na tle dotychczasowych doświadczeń polskich,
- Kondracki J. - Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1994,
- Czerwieniec M., Lewińska J. - Zieleń w mieście, Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej, Kraków 2000,
- Atlas Rzeczypospolitej. Główny Geodeta Kraju 1993-1997 r.
- Falińska K. – Ekologia roślin. PWN, Warszawa 1997 r.
- Kozłowski S. – Przyrodnicze kryteria gospodarki przestrzennej. KUL Lublin 1997.
- Szafer W., Zarzycki K. – Szata roślinna Polski .PWN, W-wa,1972,
- Rychling A., Solon J. – Ekologia krajobrazu. PWN 1998.,
- Pospolite rośliny środkowej Europy, PWRiL, Warszawa 1990,
- Materiały archiwalne. Plansza "Roślinność rzeczywista m. Skierniewice" Opracowanie: R. Olaczek, U. Warcholińska i K. Krzywański,
- Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA – praca zbiorowa pod redakcją A. Liro – Fundacja IUCN Poland Warszawa, 1999,
- Smogorzewski J. System terenów otwartych jako element konstrukcji miasta, Instytut Planowania Przestrzennego Politechniki Warszawskiej.

Dokumenty i inne dostępne opracowania:

- Uchwała Nr XXXV/37/2017 Rady Miasta Skierniewice z dnia 30 marca 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – fragment miasta Skierniewice położony w sąsiedztwie ulic: J. Poniatowskiego i R. Traugutta,
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone dla obszaru położonego w sąsiedztwie ulic: J. Poniatowskiego i R. Traugutta,
- Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Skierniewice II edycja – Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXIII/42/2016 Rady Miasta Skierniewice z dnia 7 kwietnia 2016 r.,
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone do Zmiany studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Skierniewice – II edycja (tekst opracowania wraz z planszami tematycznymi) 2014,
- Program Ochrony Środowiska dla Miasta Skierniewice na lata 2013-2016 z uwzględnieniem lat 2017-2020,
- Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2015 r.
- Ekologiczny system miejskich terenów zieleni i krajobrazu (materiały pokonferencyjne), Łódź 1995 r.,
- Koncepcja rozwoju terenów zieleni w Skierniewicach, MPU, 2007 r.
- Inne źródła:
 - aktualna mapa zasadnicza terenu objętego opracowaniem oraz terenów sąsiednich w skali 1: 1 000
 - wizje w terenie,
 - www.natura.2000.mos.gov.pl
 - hydroportal KZGW pod adresem <http://mapy.hydroportal.kzgw.gov.pl>
 - <http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/midas>

DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Fot. 1. Budynek mieszkaniowy i szklarnia zlokalizowane na działce nr 61 w pasie przyulicznym ulicy Józefa Poniatowskiego.

Fot. 2. Zabudowa rekreacyjna zlokalizowana w sąsiedztwie zbiornika wodnego, w terenie o symbolu 7.235 ZP

Fot. 3 i 4. Fragment działki nr 61. W głębi widoczny ekran akustyczny – przegroda pomiędzy pasem drogowym ul. J. Poniatowskiego, a przedmiotową działką.